

Biolagunevate jäät- mete käitlemine

I-etapp

© EV Keskkonnaministeerium

Märts - August 2004

EV Keskkonnaministeerium
Toompuiestee 24
15172 Tallinn
Tel. 626 2802
Faks 626 2801

AS ENPRIMA ESTIVO
Väike-Ameerika 8-303
10129 Tallinn
Tel. 605 3150
Faks 605 3155

EESSÕNA

Eesti Vabariigi Keskkonnaministeerium on seadnud oma eesmärgiks luua üleriigiline biolagunevate jäätmete käitlemise mudel (süsteem), eesmärgiga:

1. vähendada prügilatesse ladestatavate bio-lagunevate jäätmete hulka kooskõlas keskkonnaministri 29. 04. 2004 määrusega nr 38 “ Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded” (RTL 05.05.2004, 56, 938), EL prügiladirektiivi 1999/31/EÜ nõuetega ja kavandatava EL Bio-lagunevate jäätmete direktiivi eelnõuga, mille vastuvõtmine on kavandatud 2004. aastal ja „Jäätmeseadusega“ (vastu võetud 28.01.2004 ja jõustunud 1.05.2004);
2. Taaskasutada või käidelda maksimaalne kogus tekkivatest bio-lagunevatest jäätmetest kaubalise väärtusega toodangu (energia, tooraine, orgaanilised väetised jm.) saamiseks.

Käesolev töö käsitleb seega ainult biolagunevaid jäätmeid. ***Biolagunevad jäätmed on anaeroobselt või aeroobselt lagunevad jäätmed.***

Käesolev uurimistöö kujutab endast selle töö I etappi, mille põhieesmärgiks on põhjaliku ülevaate saamine vabariigis tekkivatest biolagunevatest jäätmetest nii liigiliselt kui koguseliselt, nende praegusest käitlemisest ning käitlusettevõttest ja nende koguste prognoosimine järgnevas 5 aastaks. Tegu on niisiis biolagunevate jäätmete tõepärase ning kaasaja nõuetele vastava andmebaasi loomisega.

Uurimistöö on jaotatud kuueks alateemaks:

1. Kõikvõimalikke bio-lagunevate jäätmete nimistu koostamine.
2. Jäätmete sorteerimist puudutavate tööde ülevaade.
3. Nimistu alusel bio-lagunevate jäätmete koguste määramine.
4. Olemasolevate biolagunevate jäätmete kogumissüsteemide ja käitlusettevõtete analüüs.
5. Euroopa Liidu biolagunevaid jääteid puudutav seadusandlus.
6. Biolagunevate jäätmete koguse prognoos aastateks 2004-2009.

Süinkohal tahame avaldada tänu järgmistele isikutele ja ettevõtetele, kes olid lahkelt abiks käesoleva töö koostamisel:

Prügivedu Grupp OÜ, Adelan Prügivedu OÜ, Cleanaway Tallinn AS, Ragn-Sells AS, Tallinna Prügila AS ja hr. Aadu Võsu, Jäätmeringlus OÜ, Cleanaway Hiiumaa, Tallinna Vesi AS, AS Heakorrastus, AS Väätisa Prügila, Haapsalu Linnamajanduse AS, Põlva Heakord AS, OÜ Prügimees ja hr. Riivo Asuja, Cleanaway Tartu AS, Ragn-Sells Eesti AS ja hr. Ülo Kasema;

Harjumaa Keskkonnateenistus - Ülle-Triin Enden, jäätmete spetsialist;

Hiiumaa Keskkonnateenistus - Kalev Liit, maavarade ja jäätmete peaspetsialist;

Ida- Virumaa Keskkonnateenistus - Tamara Ivanova, jäätmete peaspetsialist;

Jõgevamaa Keskkonnateenistus - Moonika Aunpuu, jäätmete ja õhu peaspetsialist;

Järvamaa Keskkonnateenistus – Kristo Keevend, jäätmete peaspetsialist;

Läänemaa Keskkonnateenistus – Malle Piirsoo, keskkonnakorralduse spetsialist;

Lääne- Virumaa Keskkonnateenistus - Taimar Ala, maavarade ja jäätmete spetsialist;

Põlvamaa Keskkonnateenistus - Rein Kalle, jäätmete ja õhu peaspetsialist;
Pärnumaa Keskkonnateenistus - Peeter Oja, jäätmete spetsialist;
Raplamaa Keskkonnateenistus - Kalju Kiis, jäätmepeaspetsialist;
Saaremaa Keskkonnateenistus – Liia Krumm;
Tartumaa Keskkonnateenistus – Hegri Narusk, jäätmete spetsialist;
Valgamaa Keskkonnateenistus - Peeter Ekstein, õhu ja jäätmete peaspetsialist.

SISUKORD

EESSÕNA.....	2
SISUKORD.....	4
LÜHENDID.....	6
KOKKUVÕTE.....	7
1 BIOLAGUNEVATE JA PLASTIKJÄÄTMETE NIMISTU.....	9
1.1 Biolagunevad jäätmed.....	9
1.2 Plastikjäätmed.....	15
2 JÄÄTMETE SOORTEERIMISEGA SEOTUD TÖÖDE ÜLEVAADE.....	16
3 BIOLAGUNEVATE JÄÄTMETE TEKE JA PROTSENTUAALNE JAOTUS.....	23
3.1 Harju maakond.....	24
3.2 Hiiu maakond.....	26
3.3 Ida-Viru maakond.....	27
3.4 Jõgeva maakond.....	29
3.5 Järva maakond.....	31
3.6 Lääne maakond.....	33
3.7 Lääne-Viru maakond.....	35
3.8 Põlva maakond.....	37
3.9 Pärnu maakond.....	39
3.10 Rapla maakond.....	41
3.11 Saare maakond.....	42
3.12 Tartu maakond.....	44
3.13 Valga maakond.....	46
3.14 Viljandi maakond.....	48
3.15 Võru maakond.....	50
3.16 Tallinna linn.....	52
3.17 Eesti tervikuna.....	54
3.18 Plastiku jäätmete andmed.....	57
4 OLEMASOLEVATE BIOLAGUNEVATE JÄÄTMETE KOGUMISSÜSTEEMIDE JA KÄITLUSETTEVÕTETE ANALÜÜS.....	59
4.1 Hiiu maakond.....	59
4.2 Harju maakond ja Tallinna linn.....	59
4.3 Ida-Viru maakond.....	61
4.4 Jõgeva maakond.....	61
4.5 Järva maakond.....	62
4.6 Lääne maakond.....	62
4.7 Lääne-Viru maakond.....	63
4.8 Põlva maakond.....	64
4.9 Pärnu maakond.....	64
4.10 Rapla maakond.....	65
4.11 Saare maakond.....	65
4.12 Tartu maakond.....	66
4.13 Valga maakond.....	67
4.14 Viljandi maakond.....	67
4.15 Võru maakond.....	68
5 BIOLAGUNEVATE JÄÄTMED JA EUROOPA LIIDU SEADUSANDLUS.....	69
5.1 Jäätmete nimistu.....	69

5.2	Biolagunevate jäätmete ladestamine prügilasse.....	69
6	LÄHIMA VIIIE AASTA BIOLAGUNEVATE JÄÄTMETE KOGUSE PROGNOOS ..	71
7	KASUTATUD KIRJANDUSE LOETELU.....	76

LÜHENDID

Ühikud

kg, t - massiühikud (kilogramm, tonn)

a – ajaühik (aasta)

% - protsent

Sõnalühendid

AS – aktsiaselts

EL - Euroopa Liit

EV Eesti Vabariik

KKM – Keskkonnaministeerium

LO – linnaosa

hr – härra

in – inimene

jt – ja teised

JK – jäätmekava

nr – number

RTL – Riigi Teataja Lisa

sh – seal hulgas

va – välja arvatud

KOKKUVÕTE

Käesoleva uurimistöö eesmärgiks oli määratleda, millised on biolagunevad jäätmed Eestis vastavalt jäätmekoodidele ja määrata ära nende kogused. Uurida milliseid jäätmete sorteerimist puudutavaid töid on teostatud ning millised on tulemused. Anda ülevaade praegu toimivatest biolagunevate jäätmete käitlussüsteemidest. Võrrelda Euroopa Liidu seadusandlust ning hetkeolukorda Eestis.

Biolagunevate jäätmete nimistu määramise aluseks oli Eesti Vabariigi Valitsuse 6. aprilli 2004 a määrus nr 102 ja Euroopa Liidu töös olevat dokumenti „Biological Treatment of Biowaste, 2nd draft“.

Biolagunevate jäätmete koguste määramisel kasutati KKM Info- ja Tehnokeskuse jäätmearuandluse andmebaasi. Biolagunevate jäätmete käitlusettevõtete ülevaate koostamisel kasutati interneti, hangiti informatsiooni nii telefoni teel kui ka kohapeal käies.

Üldiselt Eestis biolagunevate jäätmete väljasorteerimist linnade ja asulate olmejäätmetest ei toimu. Loomsed jäätmed, puidujäätmed ja reoveesetted leiavad aga suuremas osas taaskasutust. Juurutatud on paberi, puidu ja plastiku eraldikogumist olmejäätmetest (EJL 20 01), kuid see moodustab kogu olmejäätmete hulgast suhteliselt väikese osa – **6,3 %**. Vastavalt jäätmete sorteerimisi kajastavatele töödele on ladestatavate olmejäätmete hulgas (EJL 20 03 01) siiski ca **65 %** biolagunevaid jäätmeid.

Euroopa Liidus ei ole vastu võetud ühtegi direktiivi ega otsust, mis käsitleksid üksnes biolagunevaid jäätmeid. Biolagunevaid jäätmeid reguleerib Nõukogu Direktiiv 1999/31/EÜ 26. aprill 1999 prügilate kohta, mis sätestab, kui palju tohib olla biolagunevaid jäätmeid ladestatavate olmejäätmete hulgas erinevateks aastateks. Töös on dokument „Biological Treatment of Biowaste, 2nd draft“, kus määratletakse ära biolagunevad jäätmed ning liikmesriikidele seatakse teatud kohustused nende tekke vähendamise ja kasutamise osas. Teatavasti on enamikes Euroopa suurlinnades põhiliseks biolagunevate jäätmete käitlemise meetodiks nende põletamine.

Käesoleva uuringu I etapp ei näe ette soovitude väljatöötamist biolagunevate jäätmete sorteerimiseks või käitlemiseks, seda käsitleb eeldatavalt selle töö järgnev etapp.

Praeguste käitlejate küsitlemisel jäi kõlama seisukoht, et otstarbekaim on juurutada olmejäätmete sorteerimine elanike endi poolt. Kuidas seda tagada ja teostada, on järgmise teema küsimus. Tõenäoliselt ei piisa pelgalt seaduste, sundide ja maksude kehtestamisest, selleks peab olema motiveerivam põhjus.

2003 aasta andmete põhjal tekkis Eestis kokku **2 430 802** tonni biolagunevaid jäätmeid. Tekkivatest biolagunevatest jäätmetest ladustati **400 713** tonni ehk **16,5 %** (massi järgi). Ladustatavates biolagunevatest jäätmetest ligi **90 %** moodustasid segaolmejäätmed – **360 196** tonni. Suurem osa biolagunevatest jäätmetest nagu loomaväljaheited, puidujäätmed, tööstusvee biopuhastussetted leiavad ühel või teisel viisil taaskasutamist. Loomaväljaheiteid kasutatakse põldude väetamisel, puidujäätmed enamjaolt põletatakse või müüakse põletus- või aiandus-

materjaliks välismaale. Ülevaate suurematest biolagunevate jäätmete liikidest annab allpool toodud tabel.

Põhilised biolagunevad jäätmed

Jäätme tüüp	Tekki kogus t/a	Taaskasutamine, %	Massiprotsent kogu tekki- nud jäätmete kogusest
Kokku biolagunevad jäätmed, Sealhulgas:	2 430 802	83,5	12,74
- loomaväljaheited (02 01 06)	383 838	100	11,28
- puidujäätmed (03 01 05)	1 015 019	99,45	
- tööstusvee biopuhastussetted (19 08 12)	245 053	99,68	
- prügi e. olmejäätmed (20 03 01)	508 464	29,16	
- muud	278 428		1,46

Kogu biolagunevate jäätmete kogus moodustab Eestis tekkivatest kõigi jäätmete kogusest **12,74 %**.

Kokku tekkis Eestis 2003. aastal **19 080 716** tonni jäätmeid. Suurema osa, **70,1 %** sellest moodustavad põlevkivi töötlemisel ja põletamisel ning mittemaaksete maavarade kaevandamisel (sh põlevkivi aheraine) tekkinud jäätmed ehk **13 385 275** tonni. Segaalmejäätmete osakaal kogu tekkinud jäätmete hulgast oli 2003. aasta andmete põhjal **2,66 %**.

1 BIOLAGUNEVATE JA PLASTIKJÄÄTMETE NIMISTU

1.1 *Biolagunevad jäätmed*

Ülevaate saamise hõlbustamiseks on käesolevas peatükis koostatud üksikasjalik nimistu kõikvõimalikest biolagunevatest jäätmetest. Biolagunevate jäätmete nimistu määramisel on alusdokumentidena kasutatud Eesti Vabariigi Valitsuse 6. aprilli 2004 a määrust nr 102 ja Euroopa Liidu töös olevat dokumenti „Biological Treatment of Biowaste, 2nd draft“.

Toome ära erinevate biolagunevate jäätmeliikide lühikirjelduse:

Orgaanilised jäätmed- puu-ja köögivilja koored ja söögiks kõlbmatud osad , muud köögi-jäätmed, aiajäätmed (ka puulehed ja niidetud rohi, mida ei tarvitata loomasöödaks), tselluloosi baasil toodetud niiskete toodete jäätmed (pabertaskurätikud, laste mähkmed, paberköögirätid), siia hulka on arvatud ka org. jäätmeid ümbritsev paber või papp. Siin hulgas on ka teisi bioloogiliselt aeroobses keskkonnas lagunevaid jäätmeid.

Paber ja kartong- kuivad paberitooted, ajalehed, ajakirjad, valged pabertooted, paberist, kartongist ja lainepapist pakendid ja tarbeesemed.

Puit- mööblijäätmed, raamid, pakendid, pakendiosad, korgist jäätmed, puude oksad, v.a. ohtlike ainetega immutatud puidujäätmed.

Tekstiil- naturaalsest ja kunstainest tekstiilse iseloomuga materjalid (kudumid, nõörid, niidid, võrgud).

Reoveesete – reovee puhastusseadmete sete.

Põllumajandussaadusi tootvate ettevõtete orgaanilised jäätmed.

Olmejäätmed – kodumajapidamisjäätmed ning kaubanduses, teeninduses ja mujal tekkinud oma koostise ja omaduste poolest samalaadsed jäätmed.

Muud bioloogiliselt aeroobses või anaeroobses keskkonnas lagunevad jäätmed.

Järgnevas tabelis on toodud biolagunevate jäätmete nimistu koos vastavate koodidega.

Tabel 1-1 Biolagunevate jäätmete nimistu

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	Märkused ja kasutuspiirangud
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED	
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed	
02 01 01	Pesemis- ja puhastamisetted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded ja ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	Ainult sellised kudede jäätmed, mis on mõeldud inimestele tarbimiseks või töötlemisel järele jäänud jäätmed. Samas ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	
02 01 06	Loomaväljaheited, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheitmed	Sellised, mis ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
02 01 07	Metsamajandusjäätmed (oksad, risu)	
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed	
02 02 01	Pesemis- ja puhastamisetted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded ja ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	Ainult sellised kudede jäätmed, mis on mõeldud inimestele tarbimiseks või töötlemisel järele jäänud jäätmed. Samas ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
02 02 03	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	Sellised, mis ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
02 02 04	Reovee kohtpuhastusetted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded ja ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
02 02 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	Sellised, mis ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC

02 03	Puu-, köögi- ja teravilja, toiduõli, kakao, kohvi, tee ja tubaka töötlemisel ning valmistamisel, konservimisel, pärimi ja pärmikontsentraadi tootmisel ning melassi valmistamisel ja kääritamisel tekkinud jäätmed	
02 03 01	Pesemis-, puhastamis-, koorimis-, tsentrifuugimis- ja separeerimisjäätmed	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
02 03 04	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	
02 03 05	Reovee kohtpuhastusseted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
02 03 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	
02 04	Suhkrutootmisjäätmed	
02 04 02	Kaltsiumkarbonaadisete	
02 04 03	Reovee kohtpuhastusseted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
02 05	Piimatööstusjäätmed	
02 05 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	Sellised, mis ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
02 05 02	Reovee kohtpuhastusseted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded ja ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
02 05 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	Sellised, mis ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
02 06	Pagari- ja kondiitritööstusjäätmed	
02 06 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	
02 06 03	Reovee kohtpuhastusseted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
02 06 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	
02 07	Alkoholsete ja alkoholivabade jookide (va. kohv, tee ja kakao) tootmisjäätmed	
02 07 01	Toorme pesemisel, puhastamisel ja mehaanilisel töötlemisel tekkivad jäätmed	
02 07 02	Piirituse destilleerimisjääd	
02 07 04	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
02 07 05	Reovee kohtpuhastusseted	
02 07 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	

03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED	
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed	
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	
03 03	Tselluloosi, paberi ja kartongi tootmise ja töötlemise jäätmed	
03 03 01	Puukoore- ja puidujäätmed	
03 03 02	Roheleelise sete, mis tekib tselluloosi keedulahuse taaskasutamisel	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
03 03 05	Paberi ringlussevõtul tekkinud värviarastusseted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
03 03 07	Vanapaberist ja –kartongist pulbri valmistamisel mehaanilisel teel tekkivad jäätmed	
03 03 08	Ringlusse võetud vanapaberi ja –kartongi sortimisjäätmed	
03 03 09	Lubjasete („meesa“)	
03 03 10	Pulbi mehaanilisel lahutamisel tekkinud kiujäädgid ning kiu-, täiteaine- ja katteainesetted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
03 03 11	Reovee kohtpuhastusseted, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 03 03 10	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
04	NAHA-, KARUSNAHA- JA TEKSTIILITÖÖSTUSJÄÄTMED	
04 01	Naha- ja karusnahatööstusjäätmed	
04 01 06*	Kroomi sisaldavad setted, eelkõige reovee kohtpuhastusseted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
04 01 07	Kroomivabad setted, eelkõige reovee kohtpuhastusseted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
04 02	Tekstiilitööstusjäätmed	
04 02 20	Reovee kohtpuhastusseted, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 04 02 19	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
04 02 21	Töötlemata tekstiilikiudude jäätmed	
04 02 22	Töödeldud tekstiilikiudude jäätmed	

15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIETUS	
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)	
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	
15 01 03	Puitpakendid	
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)	
17 02	Puit, klaas ja plast	
17 02 01	Puit	
19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED	
19 06	Tahkete jäätmete anaeroobsel töötlemisel tekkinud jäätmed	
19 06 04	Olmejäätmete anaeroobsel töötlemisel tekkinud sete	
19 06 06	Taimsete ja loomsete jäätmete anaeroobsel töötlemisel tekkinud sete	Sellised, mis ei lähe vastuollu regulatsiooniga 1774/2002/EC
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed	
19 08 05	Olmereovee puhastusseted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
19 08 12	Tööstusvee biopuhastusseted, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 08 11	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
19 08 14	Muud tööstusreovee puhastusseted, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 08 13	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
19 09	Joogi- ja tööstusvee käitlusjäätmed	
19 09 01	Vee eelfiltreerimisjäätmed ja võrepraht	
19 09 02	Veeselitusseted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded
19 09 03	Veepehmendusseted	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded

19 12	Jäätmete mehaanilise töötlemise jäätmed, nt nimistus mujal nimetamata sortimis-, purustamis-, kokkupressimis- või granuleerimisjäätmed	
19 12 01	Paber ja kartong	
19 12 07	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 12 06	
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED	
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)	
20 01 01	Paber ja papp	va läikiv paber ja vanatapeet
20 01 08	Biolagundatavad köögi- ja sööklajäätmed	
20 01 25	Toiduõli- ja rasv	Ainult anaeroobseks digestiooniks
20 01 38	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 37	
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)	
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	va teeäärsete alade rohu ja põõsaste lõikamise jäätmed
20 03	Muud olmejäätmed	
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	Ainult mehaaniliseks/bioloogiliseks töötlemiseks
20 03 02	Turgudel tekkinud jäätmed	Üldjuhul ainult siis, kui biojäätmed on eraldi kogutud, vastasel juhul mehaaniliseks/bioloogiliseks töötlemiseks
20 03 04	Septikusettid	Ainult juhul, kui on täidetud reoveesette kasutamise kohta käiva EL direktiivi 86/278/EEC nõuded

1.2 Plastikjätmed

Lisaks biolagunevatele jäätetele on antud töö raames ka käsitletud plastikjätmeid, (koodidega tähistatud kui 02 01 04; 15 01 02; 16 01 19; 17 02 03; 20 01 39), mida oleks võimalik suunata taaskasutusse. Nende nimistu on toodud Tabelis 1-2.

Plastikjätmed- kiled, plastikdetailid, plastikpakendid, mida saab osaliselt taaskasutada, pakendite plastikosad, põrandakatted.

Tabel 1-2 Plastikjätmete nimistu

Kood	Jätmete alaliik ja nimetus
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jätmed
02 01 04	Plastijätmed (välja arvatud pakendid)
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIETUS
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijätmed)
15 01 02	Plastpakendid
16	NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA JÄÄTMED
16 01	Romusõidukid mitmesugustest liiklusvaldkondadest (sealhulgas liikurmasinad) ning romusõidukite lammutamisel ja sõidukihooldusel tekkinud jätmed
16 01 19	Plast
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)
17 02	Puit, klaas ja plast
17 02 03	Plast
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED
20 01	Olmejätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jätmed)
20 01 39	Plastid

2 JÄÄTMETE SOORTEERIMISEGA SEOTUD TÖÖDE ÜLEVAADE

Põhilised jäätmete sorteerimisega seotud tööd puudutavad olmejäätmete koostise määramist. Teostatud uurimistöödele on iseloomulik erinevate meetodikate kasutamine. Koostisosade nimistu ei lange paljudel juhtudel kokku ning andmed ei ole üks-üheselt võrreldavad. Samas on kõikides töödes välja toodud **orgaanilise materjali, paberi ja kartongi** ning **plastiku** osakaalud uuritud olmejäätmetes.

Uurimistöödest selgub ka, et olmejäätmete koostis on eri paikades erinev. Eriti suured on erinevused maal ja linnas tekkivate jäätmete osas. Samas on ka sama linna erinevates linnaosades tekkivate jäätmete koostis erinev – peamised erinevused on tingitud sellest, kas tegu on aedlinnaga või korruselamutega. Maal ja väikeasulates on paremad tingimused ja võimalused biolagunevate jäätmete eraldamiseks ning komposteerimiseks ja põletamiseks, mistõttu kogutavatest jäätmetest on vähem orgaanilist ja põlevat materjali.

Uurimistulemuste võrdlemise teeb raskeks ka erinev niiskusesisaldus. Mahult üle minnes massile on õige tiheduse kasutamine komplitseeritud.

Põlvamaal läbiviidud „Põlvamaa jäätmeküsitluse“ tulemusena selgus, et tekkivatest olmejäätmetest on hinnanguliselt 50 % (*siin ja edaspidi kasutatakse ainult massiprotsente*) orgaanilised jäätmed, 23 % on segajäätmed ja 16 % on plast- ja klaaspakendid. Küsitlus viidi läbi hr. Rein Kalle poolt, kes töötab Põlvamaa Keskkonnateenistuses. Põhjalikku ja täpsemat uuringut ei ole Põlvamaal tehtud.

Rapla maakonna jäätmekavas toodud olmejäätmete koostise määramine Rapla maakonnas oli ühekordne ja juhuslik. Uuritud jäätmekoguseks oli 1184 kg. Iseloomulik on suur metallijäätmete sisaldus. See näitab veelkord, et olmejäätmete koostis võib sõltuvalt ajast ja uuritava koguse valikukriteeriumitest kõikuda suurtes piirides. Sügiseti on biolagunevate jäätmete osakaal suurem.

Senini teostatud ja lõpuleviidud olmejäätmete koostise määramise uuringud on koondatud Tabelisse 2-1.

Tabel 2-1 Olmejäätmete koostise uuringute koondtabel, massiprotsentides

Uuringu teostaja	AS Vaania				AS Entec	AS Vaania		AS Vaania		Riho Karjus		Rein Kalle	AS EcoPro						
Jäätmete päritolu	Tallinn (00a)	Kristiine LO (94a)	Mustamäe LO (94a)	Nõmme LO (94a)	Pärnu (97a)	Pärnu (00a)	Pärnu (98a)	Eesti * (00)	Aravete (00a)	Viljandi (01a)			Tartu	Põlvamaa	Rapla (02)	Saaremaa (02a)			
Liik (%)					Väike konteiner	Suur konteiner				Korrumaja	Kesklinn	Eramaja				Linn, küsitluse andmed	Maa, küsitluse andmed	OÜ Prügimees hinnang, ladestamine	
Orgaaniline materjal	41,2	65	55,5	38,3	24,9	26,5	32,1	26,5	42,1	48,1	60,1	47	40	26,5	50	38,2	-	-	-
Paber ja papp	22,7	10,3	11,6	2,4	1,2	6,8	14,1	6,6	25,3	24,6	20,8	14,2	8,5	6,6	-	24,6	21	12	17
Puit	1,9	2,5	5,5	0,2	0	0,7	8,2	0,7	3,3	3,6	1,4	13,6	-	0,7	-	1,2	-	-	2
Metall	3,4	3,2	5,5	4,1	3,9	3,2	6,7	3,2	3,8	0,1	2,2	0,9	0,5	3,2	-	11,8	6	8	3
Klaas	3,2	7,7	7,9	6,6	11,1	8,8	5,6	8,8	2,7	3,6	3,7	11,9	4,4	8,8	16	1,6	13	18	7
Plastik	19,5	3,8	3,7	2	12,5	11,8	2,6	11,8	11,6	10,4	5,3	4,1	9,1	11,8		5,5	6	5	7
Ohtlikud jäätmed	0,1	0,6	1,8	0,1	-	-	-	-	0,2	1,1	-	-	-	-	-	-	2	2	2
Kompostimaterjalid	-	-	-	-	-	-	-	-	3,4	3,2	-	-	-	-	-	5,3	-	-	-
Inertsed materjalid (püsijäätmed)	3,2	-	-	-	-	-	28,6	-	6,7	5,3	1,6	-	-	-	-	10,6	-	-	-
Kumm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	-	-	-	-	-	-	-	2
Nahk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7	-	-	-	-	-	-	-	-
Tekstiil	0,6	-	-	-	-	0,7	-	-	0,9	0	3,7	0,9	4,2	-	-	1,2	-	-	2
Mittepõlev materjal	-	-	5,3	42,4	-	-	-	32,6	-	-	-	-	-	32,6	-	-	-	-	-
Muu	-	6,9	3,2	3,9	-	-	-	-	9,8	-	-	2,1	0,3	9,8	-	-	-	-	-
Muud "biojäätmed"	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52	55	47
Tuhk jm. peenjäätmed	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,3	33	-	-	-	-	-	11
Segajäätmed	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-
Kokku	95,8	100	100	100	53,6	58,5	97,9	100	100	100	100	100	100	100	89	100	100	100	100

*Tallinna eri linnaosad, Pärnu, Rapla, Aravete, Kuusalu, Loo

Praegu on pooleli uurimus Tallinna linnas tekkivate olemjäätmete koostise kindlaks tegemisel: „**Tallinna linna kodumajapidamistest tekkivate olmejäätmete koostise ja koguse uuring**“. Tallinna kodumajapidamistest tekkivate olmejäätmete koostise ja koguse uuring on tellitud Tallinna Transpordi ja Keskkonnaameti poolt. Uuringu teostaja on Entec AS. Uuringu eesmärgiks on selgitada välja Tallinna linna kodumajapidamistest tekkivate segaolmejäätmete hulk ja koostis ning nende muutused eri tüüpi kinnistutel eri aastaegadel. Sarnase metoodika alusel Helsingis ja Tallinnas paralleelselt läbiviidavad uuringud annavad ühtlasi aluse jäätmetekke võrdlemiseks nendes regioonides. Uuringu töökava koostamisel on aluseks võetud SCC Viatek poolt koostatud näidistöökava. Uuring koosneb neljast etapist, mis viiakse läbi neljal aastaajal. Uuringus käsitletakse eraldi kolme kinnisturühma: suurpaneelamud, puitelamud ja väikeelamud.

I etapi aruanne

I uuringuetapi toimumisaeg **6-13 oktoober 2003** .

Väikeelamute jäätmekoormast võeti suuremahuliste jäätmetena välja kõige rohkem aiapäätmeid (puulehed, eelkõige Nõmme linnaosast), millele järgnesid muud mittepõlevad jäätmed ja rõivapäätmeid. Nõmmelt linnaosa jäätmete hulgas leidis ka tuhka, nii eraldi kottidesse pakituna kui ka segamini olmejäätmetega. Pirital oli protsentuaalselt rohkem vanapaberit ja suuremahulisi köögijäätmeid (nt. arbuusikoored). Põhja-Tallinna puitelamute jäätmekoormatest korjati suuremahuliste jäätmetena välja enim vanapaberit, muud mittepõlevat materjali (palju telliskive, kipsplaadi tükke, keraamiliste plaatide tükke, tuhka), rõivaid ning aiapäätmeid.

Suurpaneelamute juurest kogutud jäätmekoormates oli suuremahuliste jäätmetena enim aiapäätmeid, vanapaberit, rõivaid, muud mittepõlevat materjali (enamus ehitusjäätmed nt kipsplaadi tükid ja keraamilised plaadid) ja vanapappi.

Suhteliselt palju oli kõigi kinnisturühmade jäätmekogustes ka metallijäätmeid (metallkõogi-riistu ja potte, autovelg ja tungraud, kipsplaatseina metallkarkassitükke jne). Ohtlikest jäätmetest esines eelkõige õlijäätmetega kanistreid ja täis või pooltühjasid värvi ja lakipurke.

Tabeli 2-3 põhjal on Nõmme ja Pirita linnaosas võrreldes teiste linnaosadega täheldatav väiksem köögijäätmete teke, mida võib seletada teatud mahus toimuva köögijäätmete kompostimisega väikeelamute juures. Samuti erineb Nõmme linnosa teistest vanapaberi, -pappi ja kartongi sisalduse osas olmejäätmetes (14,4 kg/in/a), mis on seletatav ahjuküttega väikeelamute suure arvuga Nõmme linnaosas. Suurim vanapaberi, -pappi ja kartongi ning muu paberi protsentuaalne sisaldus oli Tabeli 2-2 kohaselt Lasnamäe linnaosas (12,23+1,34 %) ja teiste suurpaneelamutega linnaosade (11,76+2,27 %) jäätmetes. Tabeli 2-3 järgi aga võib suurim vanapaberi, -pappi ja kartongi ning muu paberi sisaldus inimese kohta olla Põhja-Tallinna linnaosas (ca 32 kg/in/aastas).

Enim tekstiili ja rõivaid võib Tabeli 2-3 järgi tekkida Põhja-Tallinna puitelamute olmejäätmetes, kuid tekstiili ja rõivapäätmeid protsentuaalne sisaldus oli suur kõigi linnaosade olmejäätmetes.

Tabel 2-2 Jäätmeliikide massiprotsendid kinnisturühmade kaupa, I etapp

Kinnisturühm	Pirita väikeelamud	Nõmme väikeelamud	Põhja-tallinna puitelamud	Suurpaneelamud		Kaalutud keskmine
				Lasnamäe	Teised*	
Jäätmeliigid	%	%	%	%	%	%
Köögijätmed	23.52	16.27	20.06	32.25	28.63	27.90
Aiajätmed ja muud biojätmed	23.79	37.84	28.03	17.29	20.05	21.12
Pehmepaber	2.27	0.98	0.89	0.85	1.26	1.13
Vanapaber, -papp ja kartong	9.42	4.80	9.20	12.23	11.76	11.20
Muu paber, papp ja kartong	0.80	0.78	0.69	1.34	2.27	1.70
Plastid	7.40	6.90	6.18	6.26	8.67	7.58
Klaas	9.36	5.20	8.17	8.22	8.00	8.02
Metall	3.33	2.26	3.24	2.88	2.82	2.88
Elektri- ja elektroonikaseadmed	0.20	0.39	0.70	0.62	0.31	0.44
Puidust jätmed	0.35	0.18	0.38	1.15	0.95	0.88
Tekstiil ja rõivad	3.22	3.24	5.31	5.47	5.20	5.13
Mähkmed ja hügieenisidemed	7.19	4.88	3.51	1.84	3.01	2.99
Segamaterjalist pakendid	0.70	0.70	0.68	0.79	0.83	0.79
Muu põlev materjal	2.02	0.76	1.44	4.97	1.86	2.64
Muu mittepõlev materjal sh tuhk	4.30	13.16	10.51	2.57	3.12	4.31
Segajätmed	0.81	0.53	0.48	0.80	0.58	0.63
Ohtlikud jätmed	1.32	1.13	0.53	0.47	0.67	0.64
Kokku	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

* Mustamäe, Kristiine, Haabersti ja Kesklinn

Tabel 2-3 Jäätmeliikide kogused kg/in/aastas lähtudes I uuringuetapi massiprotsentidest erinevates kinnisturühmades ja tabelis 2-2 toodud jäätmekogustest, I etapp

Kinnisturühm	Pirita eramajad	Nõmme eramajad	Põhja-tallinna puitelamud	Suurpaneelamud	
				Lasnamäe	Teised*
Jäätmeliigid	kg/in/a	kg/in/a	kg/in/a	kg/in/a	kg/in/a
Köögijätmed	52.76	48.80	64.68	57.91	58.15
Aiajätmed ja muud biojätmed	53.38	113.52	90.38	31.04	40.72
Pehmepaber	5.10	2.93	2.88	1.53	2.56
Vanapaber, -papp ja kartong	21.12	14.40	29.66	21.96	23.88
Muu paber, papp ja kartong	1.79	2.33	2.24	2.41	4.61
Plastid	16.61	20.71	19.92	11.24	17.60
Klaas	21.00	15.61	26.35	14.77	16.25
Metall	7.46	6.77	10.44	5.17	5.72
Elektri- ja elektroonikaseadmed	0.45	1.18	2.26	1.10	0.63
Puidust jätmed	0.77	0.54	1.22	2.06	1.94
Tekstiil ja rõivad	7.22	9.73	17.12	9.82	10.56
Mähkmed ja hügieenisidemed	16.14	14.64	11.31	3.31	6.11
Segamaterjalist pakendid	1.57	2.09	2.20	1.43	1.69
Muu põlev materjal	4.54	2.27	4.65	8.92	3.79
Muu mittepõlev materjal sh tuhk	9.64	39.48	33.88	4.61	6.33
Segajätmed	1.83	1.58	1.56	1.43	1.17
Ohtlikud jätmed	2.96	3.40	1.70	0.85	1.36
Kokku	224	300	322	180	203

Vastavalt Tabelile 2-2 oli mähkmete ja hügieenisidemetete sisaldus suurim Pirita linnaosas – 7,19 % e 16,14 kg/in/a. Järgnesid Nõmme ja Põhja-Tallinna linnosas vastavalt 4,88 % e 14,64 kg/in/a ja 3,51 % e 11,31 kg/in/aastas. Samuti oli pehmepaberi teke kõrgeim Pirita linnaosas 2,27 % e 5,1 kg/in/a.

Muu mittepõleva materjali tunduvalt suurem protsent Põhja-Tallinna puitelamute (Tabel 2-2 – 10,51 % e 33,88 kg/in/a) ja Nõmme väikeelamute (13,61 % e 39,48 kg/in/a) puhul on ilmselt seotud suure tuha kui ka ehitusjäätmete sisaldusega olmejäätmete hulgas. Ühest Põhja-

Tallinna jäätmekoormast korjati välja suures koguses telliskive. Väikeelamute kinnisturühma olmejäätmetes oli suhteliselt suurem ohtlike jäätmete sisaldus (Nõmme 1,13 % e 3,4 kg/in/a, Pirita 1,32 % e 2,96 kg/in/a). Nõmme linnaosa 2 proovi käsitsi sorteerimisel leiti 5,67 kg täis või pooleldi täis olevaid värvipurke.

I etapi kokkuvõte

Antud aruandes toodud Tallinna kodumajapidamistes tekkivate olmejäätmete koostise ja koguse uuringu I etapi tulemuste põhjal ei saa teha põhjapanevaid järeldusi ega kasutada saadud andmeid aastas tekkivate jäätmekoguste ja jäätmeliikide protsentuaalse sisalduse määramiseks. Uuringu andmed on esinduslikud ja statistiliselt kasutatavad pärast kõigi uuringuetappide läbiviimist erinevatel aastaegadel, mis kajastuvad alles töö lõpparuandes.

Köögi-, aia- ja muid biojäätmeid sisaldus olmejäätmetes kokku kõikide kinnisturühmade keskmisena **49,02 %**. Kui veel köögi- ja aiapäätmetele liita paberi- ja papijäätmed, kartong ja pehmepaber ning puidust kasutuskõlblikud jäätmed kui biolagunevad jäätmed, saame kokku **63,61 %**. Biolagunevaid jäätmed leidsid lisaks ka muude põlevate jäämete ja ka mähkmete ning hügieenisideme hulgas.

II etapp

II etapi toimumisaeg **29 jaanuar-13 veebruar 2004**.

Nõmme väikeelamute jäätmekoormatest korjati suuremahuliste jäätmetena välja kõige rohkem tuhka, vanapaberit ja rõivaid; leidsid ka sügisest jäänud aiapäätmeid.

Pirital korjati välja kaaluliselt kõige rohkem tuhka, millele järgnes üllatuslikult värvitud ja värvilised klaaspakendid ning muu mittepõlev materjal, vanapaber ja rõivad. Ka leidsid jäätmetes ühe surnud kassi korjus.

Väikeelamutest kõige huvitavamaid leide võis teha aga Tiskre olmejäätmetes – suuremahulistena korjati kaaluliselt kõige rohkem välja värvilisi klaaspakendeid, vanapaberit ja –pappi ning ka aia- ja biojäätmeid. Samuti leidsid jäätmetes üks trenadžöör, 45 kg püssiplaaditükke, ca 20 kg projektorikilesid ja 28 kg lumega segunenud koera väljaheiteid.

Põhja-Tallinna puitelamute jäätmekoormatest korjati suuremahuliste jäätmetena välja enim muud mittepõlevat materjali (enamus ehitusjäätmeid), rõivaid, tuhka, värvitud klaasi, vanapaberit ja tekstiilijäätmeid. Teises jäätmekoormas oli olmejäätmete hulgas kaks autorehvi.

Suurpaneelamute juurest kogutud jäätmekoormates oli suuremahuliste jäätmetena kaaluliselt kõige rohkem vanapaberit, muud mittepõlevat materjali (ehitusjäätmeid), rõivaid, vanapappi ja värvilisi ning värvitud klaaspakendeid. Üllatusena oli esimeses jäätmekoormas ka 29 kg tuhka. Lasnamäe teisest koormast korjati välja ka 45 kg PET pudeleid. Ohtlikest jäätmetest esines eelkõige täis või pooltühjasid värvi ja lakipurke ning õlijäätmetega kanistreid.

Tabel 2-4 Jäätmeliikide massiprotsendid kinnisturühmade kaupa, II etapp

Kinnisturühm	Pirita väikeelamud	Tiskre väikeelamud	Nõmme väikeelamud	P-Tallinna puitelamud	Suurpaneelamud		Kaalitud keskmine
					Lasnamäe	Teised*	
Jäätmeliigid	%	%	%	%	%	%	%
Köögiäätmed	34.24	38.52	26.70	25.38	40.50	41.75	38.57
Aiajäätmed ja muud biojäätmed	2.30	6.19	4.61	1.74	3.06	3.04	2.96
Pehmepaber	2.10	3.66	1.69	1.56	1.58	1.76	1.71
Vanapaber, -papp ja kartong	7.95	11.54	6.91	6.35	15.39	13.70	12.81
Muu paber, papp ja kartong	0.22	0.59	1.05	1.26	1.28	1.15	1.16
Plastiid	6.77	8.52	6.09	5.82	9.04	7.62	7.72
Klaas	10.38	12.71	7.42	9.58	9.55	9.50	9.49
Metall	1.81	1.22	2.99	2.93	1.81	3.29	2.76
Elektri- ja elektroonikaseadmed	0.77	0.46	0.70	1.11	1.16	0.60	0.83
Puidust jäätmed	0.28	2.36	0.70	0.34	2.03	1.38	1.38
Tekstiil ja rõivad	1.47	2.02	3.91	5.76	5.61	4.05	4.58
Mähkmed ja hügieenisidemed	8.09	5.20	5.06	3.66	3.67	3.60	3.85
Segamaterjalist pakendid	0.50	0.68	0.42	0.34	0.90	0.86	0.78
Muu põlev materjal	0.54	1.36	1.43	1.33	1.07	1.20	1.17
Muu mittepõlev materjal	4.30	1.82	3.11	7.55	2.35	4.07	3.95
Segajäätmed	0.51	1.31	0.59	0.44	0.35	0.47	0.44
Ohtlikud jäätmed	0.29	0.50	0.37	0.86	0.42	1.48	1.02
Tuhk	17.48	1.34	26.24	23.98	0.23	0.47	4.82
Kokku	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

* Mustamäe, Kristiine, Haabersti ja Kesklinn

Tabel 2-5 Jäätmeliikide kogused kg/in/aastas lähtudes II uuringuetapi massiprotsentidest erinevates kinnisturühmades ja tabelis 2-4 toodud jäätmekogustest, II etapp

Kinnisturühm	Pirita väikeelamud	Tiskre väikeelamud	Nõmme väikeelamud	P-Tallinna puitelamud	Suurpaneelamud	
					Lasnamäe	Teised*
Jäätmeliigid	kg/in/a	kg/in/a	kg/in/a	kg/in/a	kg/in/a	kg/in/a
Köögiäätmed	70.47	107.97	59.53	69.36	76.16	69.27
Aiajäätmed ja muud biojäätmed	4.73	17.35	10.28	4.76	5.75	5.04
Pehmepaber	4.31	10.25	3.78	4.28	2.96	2.92
Vanapaber, -papp ja kartong	16.36	32.35	15.41	17.35	28.94	22.73
Muu paber, papp ja kartong	0.46	1.65	2.35	3.44	2.40	1.91
Plastiid	13.93	23.88	13.58	15.91	17.00	12.64
Klaas	21.37	35.63	16.55	26.18	17.96	15.76
Metall	3.73	3.42	6.67	8.01	3.40	5.46
Elektri- ja elektroonikaseadmed	1.59	1.30	1.56	3.04	2.18	1.00
Puidust jäätmed	0.58	6.62	1.56	0.93	3.82	2.29
Tekstiil ja rõivad	3.03	5.66	8.72	15.74	10.55	6.72
Mähkmed ja hügieenisidemed	16.65	14.58	11.29	10.00	6.89	5.98
Segamaterjalist pakendid	1.02	1.90	0.94	0.93	1.70	1.43
Muu põlev materjal	1.11	3.81	3.19	3.63	2.01	1.99
Muu mittepõlev materjal	8.85	5.10	6.93	20.63	4.42	6.75
Segajäätmed	1.05	3.68	1.33	1.20	0.67	0.77
Ohtlikud jäätmed	0.60	1.40	0.82	2.35	0.80	2.45
Tuhk	35.98	3.75	58.51	65.55	0.44	0.78
Kokku	206	280	223	273	188	166

* Mustamäe, Kristiine, Haabersti ja Kesklinn

Tabelite 2-4 ja 2-5 põhjal toome ära mõned võrdlused erinevate kinnisturühmade vahel.

Köögiäätmete puhul oli Mustamäe, Haabersti, Kristiine ja Kesklinna suurpaneelamute protsendiline sisaldus ca 16 % võrra suurem Nõmme väikeelamute ning Põhja-Tallinna puitelamute omast, kuid koguliselt oli Põhja-Tallinna elaniku kogus võrdne suurpaneelamute elaniku köögiäätmete kogusega ja Nõmme elanik jäi alla vaid 10 kilogrammiga. Kui Tiskre väikeelamute köögiäätmete protsentuaalne osa oli 2-3 % võrra madalam suurpaneelamute omast, siis aastaste koguste põhjal ületab Tiskre elanik suurpaneelamute elanikku ca 30 kg aastas.

Kui vanapaberi, papi ja kartongi protsentuaalne kogus Tiskre linnaosas oli ca 4 % võrra väiksem Lasnamäe omast, siis Tiskre elaniku aastane jäätmekogus ületab Lasnamäe elaniku oma üle 3 kg.

Kui klaasijäätmete protsentuaalne vahe Pirita ja Tiskre linnaosade vahel oli 2,3 %, siis koguliselt ületab Tiskre linnaosa elanik Pirita elanikku 14,3 kg võrra.

Kui rõivaste ja tekstiili protsentuaalne osakaal Põhja-Tallinna ja Lasnamäe linnaosas on sisuliselt võrdne, siis koguliselt ületab Põhja- Tallinna elanik Lasnamäe elanikku ca 5 kg võrra.

Mähkmete ja hügieenisidemete puhul on nende protsentuaalne sisaldus Pirita linnaosa olmejäätmetes 3 % võrra suurem Nõmme ja Tiskre linnaosast, kuid koguliselt jääb Tiskre elanik Pirita elanikule alla vaid 2 kilogrammiga.

Kui protsentuaalselt ületas Nõmme linnaosa olmejäätmete tuha sisaldus Põhja-Tallinna oma 2,3 % võrra, siis koguliselt näitasid arvud, et Põhja- Tallinna elanikul tekib aastas 7 kg rohkem tuhka.

II etapi kokkuvõte

Antud aruandes toodud Tallinna kodumajapidamistes tekkivate olmejäätmete koostise ja koguse uuringu II etapi tulemuste põhjal ei saa teha põhjanevaid järeldusi ega kasutada saadud andmeid aastas tekkivate jäätmekoguste ja jäätmeliikide protsentuaalse sisalduse määramiseks. Uuringu andmed on esinduslikud ja statistiliselt kasutatavad pärast kõigi uuringuetappide läbiviimist erinevatel aastaegadel, mis kajastuvad alles töö lõpparuandes.

Köögi-, aia- ja muid biojäätmeid sisaldus olmejäätmetes kokku kõikide kinnisturühmade keskmisena 41,42 %. Kui veel köögi- ja aiapäätmetele liita paberi- ja papijäätmed, kartong ja pehmepaber ning puidust kasutuskõlblikud jäätmed kui biolagunevad jäätmed, saame kokku 58 %. Biolagunevaid jäätmed leidis lisaks ka muude põlevate jäätmete ja ka mähkmete ning hügieenisideme hulgas.

Võrreldes II uuringuetapi teostamist I etapiga tuleb esile tõsta väikeelamute arvu suurendamist 263-lt 351-ni kaasates uuringusse ka Haabersti linnaosast Tiskre väikeelamud. Negatiivse poole pealt aga esines II etapis jäätmete kogumisel liiga palju muudatusi paikapandud ajakavas ja segadusi jäätmeveokijuhtide saatekirjadega.

3 BIOLAGUNEVATE JÄÄTMETE TEKE JA PROSENTUAALNE JAOTUS

Vabariigi Valitsuse poolt vastu võetud määrus „Jäätmete, sealhulgas ohtlike jäätmete nimistu“ omistab koodid olmejäätmetest väljasorteeritud jäätmeliikidele, kuid sorteerimata olmejäätmeid käsitletakse tervikuna. Teisiti öeldes: kui olmejäätmeid ei sorteerita, siis ei ole võimalik koodidega näidata antud töö raames, näiteks protsentuaalse sisalduse järgi, erinevate biolagunevate jäätmete hulka sorteerimata olmejäätmetes.

Olmejäätmete nime all ladestatakse tihtipeale ka muid jäätmeid, mistõttu antud statistika ei ole eriti usaldusväärne ja kõigub suurtes piirides. Üks ja sama jäätmekogus võib olla näidatud näiteks nii prügiveo firma kui ka prügila aruandes.

Bio-lagunevate jäätmete kogused on saadud KKM Info- ja Tehnokeskuse jäätmearuandluse andmebaasi põhjal.

Koguste määramisel tekivad raskused mõõteühikutes: mahukaalud on äärmiselt erinevad, sõltuvalt tekkekohast ja jääte liigist. Ennekõike sõltub mahukaal biolagunevate jäätmete niiskusest, mis on laialt varieeruv ja muutub lühikese aja jooksul tunduvalt, sealhulgas sõltuvalt ilmastikust. Samuti võib täheldada erinevusi ühe ja sama asutuse poolt statistiliste andmete põhjal koostatud erinevates aruannetes jäätmete koguste arvestamisel (nt. ei klapi kokkuvõtte Eesti kohta ja summaarne aruanne maakondades tekkinud jäätmekoguste kohta).

Toodut kokku võttes võib öelda, et absoluutselt täpset ning ajaliselt muutumatut ülevaadet biolagunevatest jäätmetest koostada ei saa, alati on tegu ligilähedaste või keskmiste suurustega. Oluline on, et tulemuste tõenäosus oleks suurim, mida kasutatavad meetodid võimaldavad.

Olmejäätmete (ca 300 kg/elaniku kohta) sorteerimise ja käitlemise seis on meil selline, et praegu ladestatakse sellest ligi 95% (võrdluseks Soomes 60% ja Rootsis 29%). Eesti peab jäätmete taaskasutusmäära, kompostimise ja põletamise osakaalu oluliselt tõstma, selleks on võimalused olemas. Eestis läheb keskmiselt praegu taaskasutusse vaid ca 5% olmejäätmeist.

3.1 Harju maakond

2003. aastal tekkis Harju maakonnas 173 117,6 tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest 110 542,5 tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati 63,9 % (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Harju maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab Tabel 3-1.

Tabel 3-1 Harju maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	112,2	0,06	0,02
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	7447	4,30	1,46
02 01 06	Loomaväljaheited, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheitmed	96	0,06	0,02
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	2,2	0,001	0,0004
02 03	Puu-, köögi- ja teravilja, toiduõli, kakao, kohvi, tee ja tubaka töötlemisel ning valmistamisel, konservimisel, pärimi ja pärimikonsentraadi tootmisel ning melassi valmistamisel ja kääritamisel tekkinud jäätmed			
02 03 01	Pesemis-, puhastamis-, koorimis-, tsentrifuugimis- ja separeerimisjäätmed	520	0,30	0,10
02 03 04	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	43,5	0,03	0,01
02 07	Alkoholsete ja alkoholivabade jookide (va. kohv, tee ja kakao) tootmisjäätmed			
02 07 01	Toorme pesemisel, puhastamisel ja mehaanilisel töötlemisel tekkivad jäätmed	154,2	0,09	0,03
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	21023,7	12,14	4,13
03 03	Tselluloosi, paberi ja kartongi tootmise ja töötlemise jäätmed			
03 03 01	Puukoore- ja puidujäätmed	5392	3,11	1,06

03 03 08	Ringlusse võetud vanapaberi ja –kartongi sortimisjäätmed	5,6	0,003	0,001
03 03 09	Lubjasete („meesa“)	24989	14,43	4,91
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIIEBUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	2041,27	1,18	0,40
15 01 03	Puitpakendid	11,185	0,01	0,002
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)			
17 02	Puit, klaas ja plast			
17 02 01	Puit	803,158	0,46	0,16
19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	40	0,02	0,01
19 08 12	Tööstusvee biopuhastussetted, mida ei ole nimetatud koodinumbri 19 08 11	777	0,45	0,15
19 09	Joogi- ja tööstusvee käitlusjäätmed			
19 09 03	Veepehmendussetted	3,2	0,002	0,001
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	7016,369	4,05	1,38
20 01 25	Toiduõli- ja rasv	6,07	0,004	0,001
20 01 38	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbri 20 01 37	10	0,01	0,002
20 02	Aia- ja haljastusjäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	466,28	0,27	0,09
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	101857,665	58,84	20,01
20 03 04	Septikusetted	300	0,17	0,06

3.2 Hiiu maakond

2003. aastal tekkis Hiiu maakonnas **2 637,1** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **2 208,8** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **83,8 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Hiiu maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-2**.

2003 aasta jäätmete tekke statistika järgi ei ole Hiiumaal tekkinud koodiga 02 01 06 märgitud jäätmeid ehk loomaväljaheiteid, virtsa ja sõnnikut.

Tabel 3-2 Hiiu maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	366	13,88	12,92
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	2,91	0,11	0,10
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIETUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	2,3	0,09	0,08
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	2265,9	85,92	80,00

3.3 Ida-Viru maakond

2003. aastal tekkis Ida-Viru maakonnas **344 071,9** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **51 111,8** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **14,9 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Ida-Viru maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-3**.

Tabel 3-3 Ida-Viru maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogujäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	16,7	0,005	0,00011
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	4	0,001	0,00003
02 01 06	Loomaväljaheidet, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheidmed	861	0,25	0,006
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	314,7	0,09	0,002
02 02 03	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	3,3	0,001	0,00002
02 02 04	Reovee kohtpuhastussetted	5,7	0,002	0,00004
02 05	Piimatööstusjäätmed			
02 05 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	42,995	0,01	0,0003
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	1,2	0,0003	0,00001
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	49722,9	14,45	0,34
04	NAHA-, KARUSNAHA- JA TEKSTIILITÖÖSTUSJÄÄTMED			
04 02	Tekstiilitööstusjäätmed			
04 02 21	Töötlemata tekstiilikiudude jäätmed	1206,882	0,35	0,008
04 02 22	Töödeldud tekstiilikiudude jäätmed	845,115	0,25	0,006

15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIIE			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	40,3	0,01	0,0003
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)			
17 02	Puit, klaas ja plast			
17 02 01	Puit	83,13	0,02	0,0006
19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	2511,62	0,73	0,02
19 08 12	Tööstusvee biopuhastussetted, mida ei ole nimetatud koodinumbri 19 08 11	237866	69,13	1,63
19 09	Joogi- ja tööstusvee käitlusjäätmed			
19 09 02	Veeselitussetted	649	0,19	0,004
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	452,678	0,13	0,003
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	7,3	0,002	0,0001
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	49437,368	14,37	0,34

3.4 Jõgeva maakond

2003. aastal tekkis Jõgeva maakonnas **171 246,9** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **6 948,0** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **4,1 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Jõgeva maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-4**.

Tabel 3-4 Jõgeva maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	260,824	0,15	0,14
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	403,4	0,24	0,22
02 01 06	Loomaväljaheidet, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheidmed	160784	93,89	86,82
02 01 07	Metsamajandusjäätmed (oksad, risu)	2	0,0012	0,0011
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	339	0,20	0,18
02 03	Puu-, köögi- ja teravilja, toiduõli, kakao, kohvi, tee ja tubaka töötlemisel ning valmistamisel, konservimisel, pärimi ja pärimikonsentraadi tootmisel ning melassi valmistamisel ja kääritamisel tekkinud jäätmed			
02 03 05	Reovee kohtpuhastussetted	1,5	0,001	0,0008
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	293	0,17	0,16
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIETUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	0,02	0,000012	0,000011

19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	393,25	0,23	0,21
19 08 12	Tööstusvee biopuhastussetted, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 08 11	10	0,006	0,005
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	42,73	0,025	0,023
20 01 25	Toiduõli- ja rasv	632	0,37	0,34
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	14,74	0,009	0,008
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	8070,412	4,71	4,36

3.5 Järva maakond

2003. aastal tekkis Järva maakonnas **825 017,3** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **13 921,8** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **1,7 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Järva maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-5**.

Tabel 3-5 Järva maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	75	0,0091	0,0090
02 01 06	Loomaväljaheited, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheitmed	46110	5,59	5,54
02 03	Puu-, köögi- ja teravilja, toiduõli, kakao, kohvi, tee ja tubaka töötlemisel ning valmistamisel, konservimisel, pärmi ja pärmikonsentraadi tootmisel ning melassi valmistamisel ja kääritamisel tekkinud jäätmed			
02 03 01	Pesemis-, puhastamis-, koorimis-, tsentrifuugimis- ja separeerimisjäätmed	4	0,000485	0,000480
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	7328	0,89	0,88
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	756290	91,67	90,81
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIIE TUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 03	Puitpakendid	1	0,000121	0,000120
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)			
17 02	Puit, klaas ja plast			

17 02 01	Puit	50,295	0,0061	0,0060
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäät- med (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	272,26	0,0330	0,0327
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	84,8	0,0103	0,0102
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	14801,459	1,79	1,78
20 03 04	Septikusetted	0,5	0,000061	0,000060

3.6 Lääne maakond

2003. aastal tekkis Lääne maakonnas **825 017,3** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **13 921,8** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **1,7 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Lääne maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-6**.

Tabel 3-6 Lääne maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 01	Pesemis- ja puhastamisseted	408	0,88	0,64
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	10899	23,47	17,06
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	12	0,03	0,02
02 01 06	Loomaväljaheited, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheited	16394	35,30	25,67
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	248,15	0,53	0,39
02 02 03	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	126,32	0,27	0,20
02 02 04	Reovee kohtpuhastusseted	2,5	0,005	0,004
02 02 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	591,8	1,27	0,93
02 03	Puu-, köögi- ja teravilja, toiduõli, kakao, kohvi, tee ja tubaka töötlemisel ning valmistamisel, konservimisel, pärmi ja pärmikonsentraadi tootmisel ning melassi valmistamisel ja kääritamisel tekkinud jäätmed			
02 03 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	5	0,011	0,008
02 06	Pagari- ja kondiitritööstusjäätmed			
02 06 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	0,85	0,0018	0,0013
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	5,5	0,012	0,009
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	4109,376	8,85	6,43

15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIIE TUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	2,616	0,006	0,004
19	JÄÄTMEKÄITLUS ETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEK KINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	3143	6,77	4,92
19 08 14	Muud tööstusreovee puhastussetted, mida ei ole nimetatud koo- dinumbriga 19 08 13	1,5	0,003	0,002
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäät- med (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	28,97	0,06	0,05
20 01 25	Toiduõli- ja rasv	0,1	0,00022	0,00016
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	564	1,21	0,88
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	7186,379	15,48	11,25
20 03 04	Septikusetted	2709,2	5,83	4,24

3.7 Lääne-Viru maakond

2003. aastal tekkis Lääne-Viru maakonnas **206 445,4** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **17 821,8** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **8,6 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Lääne-Viru maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-7**.

Tabel 3-7 Lääne-Viru maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	0,5	0,0002	0,0001
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	166	0,08	0,02
02 01 06	Loomaväljaheidet, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheidmed	63145,4	30,59	8,77
02 01 07	Metsamajandusjäätmed (oksad, risu)	656,99	0,32	0,09
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 01	Pesemis- ja puhastamissetted	144	0,07	0,02
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	4796,84	2,32	0,67
02 02 03	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	169,5	0,08	0,02
02 02 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	15	0,007	0,0002
02 05	Piimatööstusjäätmed			
02 05 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	44,37	0,02	0,01
02 05 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	140	0,07	0,02
02 07	Alkoholsete ja alkoholivabade jookide (va. kohv, tee ja kakao) tootmisjäätmed			
02 07 02	Piirituse destilleerimisjäädgid	28589,32	13,85	3,97
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	3090	1,50	0,43
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	87206,81	42,24	12,11

15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIIE TUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	15,75	0,008	0,002
15 01 03	Puitpakendid	0,684	0,0003	0,0001
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)			
17 02	Puit, klaas ja plast			
17 02 01	Puit	324,17	0,16	0,04
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	81,935	0,04	0,01
20 01 38	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 37	20	0,010	0,003
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	192,9	0,09	0,03
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	17645,893	8,55	2,45

3.8 Põlva maakond

2003. aastal tekkis Põlva maakonnas **26 726,8** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **3 878,7** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **14,5 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Põlva maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-8**.

Tabel 3-8 Põlva maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 01	Pesemis- ja puhastamissetted	0,4	0,0015	0,0014
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	709,3	2,65	2,47
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	15	0,06	0,05
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	153,6	0,57	0,54
02 06	Pagari- ja kondiitritööstusjäätmed			
02 06 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	4,21	0,02	0,01
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	11851,72	44,34	41,32
03 03	Tselluloosi, paberi ja kartongi tootmise ja töötlemise jäätmed			
03 03 01	Puukoore- ja puidujäätmed	91,76	0,34	0,32
03 03 08	Ringlusse võetud vanapaberi ja –kartongi sortimisjäätmed	150	0,56	0,52
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIETUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	361,17	1,35	1,26

19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	5974,8	22,36	20,83
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	2985,991	11,17	10,41
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	90	0,34	0,31
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	4163,812	15,58	14,52
20 03 04	Septikusetted	175	0,65	0,61

3.9 Pärnu maakond

2003. aastal tekkis Pärnu maakonnas **58 813,3** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **19 992,8** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **34,0 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Pärnu maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-9**.

Tabel 3-9 Pärnu maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	4121	7,01	2,42
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	15	0,03	0,01
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	404,431	0,69	0,24
02 02 04	Reovee kohtpuhastussetted	5	0,009	0,003
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	-6*	-0,010	-0,004
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	28843,05	49,04	16,95
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIETUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	2	0,003	0,001
15 01 03	Puitpakendid	11	0,02	0,01
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)			
17 02	Puit, klaas ja plast			

17 02 01	Puit	6621,7	11,26	3,89
19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistumujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	84	0,14	0,05
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	1222,64	2,08	0,72
20 01 08	Biolagundatavad köögi- ja sööklajajäätmed	46	0,08	0,03
20 01 25	Toiduõli- ja rasv	4,595	0,008	0,003
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	205,6	0,35	0,12
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	17233,309	29,30	10,13

* Jäätmete ke kajastub negatiivsena juhul, kui eelmise aasta jäätmekogused on antud jäätmekäitlejatele üle aruandeaastal ja jäätmekäitleja näitab oma jäätmearuandes nende vastuvõtmist mõne muu jäätmekoodiga. Seega Pärnumaal kajastub see 6 tonni mingi muu jäätmekoodi all positiivse numbrina. Kuna jäätmeid antakse mitmeid kordi erinevatele käitlejatele üle, analüüsitakse eelnevalt andmeid ja kasutatakse algoritme jäätmekoguste topeltkajastamise vältimiseks. Kuna jäätmete üleandjad ja samade jäätmekoguste vastuvõtjad ei näita jäätmeid alati ühesuguste jäätmekoodidega (kehtiv jäätmeloend annab selleks hea võimaluse) tekivadki negatiivsed arvud.

3.10 Rapla maakond

2003. aastal tekkis Rapla maakonnas **14 827,3** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **7 967,7** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **53,7 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Rapla maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-10**.

Tabel 3-10 Rapla maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	210,2	1,42	0,71
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	3346,8	22,57	11,26
03 03	Tselluloosi, paberi ja kartongi tootmise ja töötlemise jäätmed			
03 03 08	Ringlusse võetud vanapaberi ja –kartongi sortimisjäätmed	1104	7,45	3,71
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIIE TUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	92,791	0,63	0,31
19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	274,9	1,85	0,92
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	610,53	4,12	2,05
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	9188,125	61,97	30,91

3.11 Saare maakond

2003. aastal tekkis Saare maakonnas **80 445,8** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **7 143,0** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **8,9 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Saare maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-11**.

Tabel 3-11 Saare maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	44,576	0,06	0,04
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	443	0,55	0,44
02 01 06	Loomaväljaheited, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheitmed	38500	47,86	38,26
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	362,161	0,45	0,36
02 02 04	Reovee kohtpuhastussetted	349	0,43	0,35
02 05	Piimatööstusjäätmed			
02 05 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	110	0,14	0,11
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	15841,6	19,69	15,74
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	2664,22	3,31	2,65
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIETUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	42	0,05	0,04

19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	3439	4,27	3,42
19 08 12	Tööstusvee biopuhastussetted, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 08 11	6370	7,92	6,33
19 12	Jäätmete mehaanilise töötlemise jäätmed, nt nimistus mujal nimetamata sortimis-, purustamis-, kokkupressimis- või granuleerimisjäätmed			
19 12 07	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 12 06	200	0,25	0,20
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 38	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 37	90	0,11	0,09
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biologundatavad jäätmed	418	0,52	0,42
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	6770,222	8,42	6,73
20 03 04	Septikusetted	4802	5,97	4,77

3.12 Tartu maakond

2003. aastal tekkis Tartu maakonnas **155 203,0** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **56 559,6** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **36,4 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Tartu maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-12**.

Tabel 3-12 Tartu maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	74,5	0,05	0,02
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	408,3	0,26	0,11
02 01 06	Loomaväljaheited, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheitmed	55706	35,89	15,24
02 01 07	Metsamajandusjäätmed (oksad, risu)	3	0,002	0,001
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 01	Pesemis- ja puhastamissetted	5	0,003	0,001
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	633,866	0,41	0,17
02 02 03	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	1,8	0,0012	0,0005
02 03	Puu-, köögi- ja teravilja, toiduõli, kakao, kohvi, tee ja tubaka töötlemisel ning valmistamisel, konservimisel, pärimi ja pärimikonsentraadi tootmisel ning melassi valmistamisel ja kääritamisel tekkinud jäätmed			
02 03 01	Pesemis-, puhastamis-, koorimis-, tsentrifuugimis- ja separeerimisjäätmed	368	0,24	0,10
02 03 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	538,9	0,35	0,15
02 06	Pagari- ja kondiitritööstusjäätmed			
02 06 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	23	0,015	0,006
02 07	Alkoholsete ja alkoholivabade jookide (va. kohv, tee ja kakao) tootmisjäätmed			
02 07 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	4961	3,20	1,36
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			

03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	550	0,35	0,15
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	12844,29	8,28	3,51
03 03	Tselluloosi, paberi ja kartongi tootmise ja töötlemise jäätmed			
03 03 01	Puukoore- ja puidujäätmed	367	0,24	0,10
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIIE TUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	4,71	0,003	0,001
15 01 03	Puitpakendid	1	0,0006	0,0003
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)			
17 02	Puit, klaas ja plast			
17 02 01	Puit	320	0,21	0,09
19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	12118,3	7,81	3,32
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	2404,823	1,55	0,66
20 01 25	Toiduõli- ja rasv	309,723	0,20	0,08
20 01 38	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 37	22	0,014	0,006
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biologundatavad jäätmed	4111,65	2,65	1,13
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	57707,499	37,18	15,79
20 03 04	Septikusetted	1718,6	1,11	0,47

3.13 Valga maakond

2003. aastal tekkis Valga maakonnas **17 954,9** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **3 492,4** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **19,5 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Valga maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-13**.

Tabel 3-13 Valga maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 06	Loomaväljaheited, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheitmed	1842	10,26	7,02
02 01 07	Metsamajandusjäätmed (oksad, risu)	70	0,39	0,27
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	206	1,15	0,78
02 02 04	Reovee kohtpuhastussetted	503	2,80	1,92
02 02 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	182	1,01	0,69
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	3895	21,69	14,84
03 03	Tselluloosi, paberi ja kartongi tootmise ja töötlemise jäätmed			
03 03 01	Puukoore- ja puidujäätmed	6135,6	34,17	23,37
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)			
17 02	Puit, klaas ja plast			
17 02 01	Puit	2	0,011	0,008

20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäät- med (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	4,4	0,025	0,017
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	4936,745	27,50	18,80
20 03 04	Septikused	178,2	0,99	0,68

3.14 Viljandi maakond

2003. aastal tekkis Viljandi maakonnas 27 649,5 tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest 15 193,0 tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati 54,9 % (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Viljandi maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab Tabel 3-14.

Tabel 3-14 Viljandi maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	361,02	1,31	0,56
02 01 06	Loomaväljaheidet, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheidmed	400	1,45	0,62
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	798	2,89	1,23
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	6675,36	24,14	10,32
04	NAHA-, KARUSNAHA- JA TEKSTIILITÖÖSTUSJÄÄTMED			
04 02	Tekstiilitööstusjäätmed			
04 02 22	Töödeldud tekstiilikiudude jäätmed	349,5	1,26	0,54
19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÖTETE, ETTEVÖTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	4034	14,59	6,24
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS			

	LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	137,8	0,50	0,21
20 01 25	Toiduõli- ja rasv	2,633	0,010	0,004
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	271,3	0,98	0,42
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	14619,861	52,88	22,60

3.15 Võru maakond

2003. aastal tekkis Võru maakonnas **9 746,5** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **4 451,1** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **45,7 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Võru maakonnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-15**.

Tabel 3-15 Võru maakonna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	50	0,51	0,17
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	30,2	0,31	0,10
02 02 03	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	15	0,15	0,05
02 05	Piimatööstusjäätmed			
02 05 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	11	0,11	0,04
02 05 02	Reovee kohtpuhastussetted	945	9,70	3,15
02 06	Pagari- ja kondiitritööstusjäätmed			
02 06 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	7,5	0,08	0,02
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	704	7,22	2,35
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	3570,7	36,64	11,90
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			

20 01 01	Paber ja papp	65,8	0,68	0,22
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	240	2,46	0,80
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	4062,34	41,68	13,54
20 03 02	Turgudel tekkinud jäätmed	45	0,46	0,15

3.16 Tallinna linn

2003. aastal tekkis Tallinna linnas **270 460,4** tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest **72 484,9** tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati **26,8 %** (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Tallinnas tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab **Tabel 3-16**.

Tabel 3-16 Tallinna linna biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogujäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	85,46	0,03	0,006
02 05	Piimatööstusjäätmed			
02 05 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	158	0,06	0,01
02 06	Pagari- ja kondiitritööstusjäätmed			
02 06 03	Reovee kohtpuhastussetted	4576	1,69	0,33
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	915	0,34	0,07
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	22679,1	8,39	1,62
04	NAHA-, KARUSNAHA- JA TEKSTIILITÖÖSTUSJÄÄTMED			
04 02	Tekstiilitööstusjäätmed			
04 02 22	Töödeldud tekstiilkiudude jäätmed	43,765	0,016	0,003
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIETUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmpakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	55,39	0,020	0,004
15 01 03	Puitpakendid	217,38	0,08	0,02

17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)			
17 02	Puit, klaas ja plast			
17 02 01	Puit	5654,41	2,09	0,40
19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	28029,76	10,36	2,00
19 08 12	Tööstusvee biopuhastussetted, mida ei ole nimetatud koodi- numbriga 19 08 11	30	0,011	0,002
19 09	Joogi- ja tööstusvee käitlusjäätmed			
19 09 03	Veepehmendussetted	0,355	0,0001	0,00003
19 12	Jäätmete mehaanilise töötlemise jäätmed, nt nimistus mujal nimetamata sortimis-, purustamis-, kokkupressimis- või granuleerimisjäätmed			
19 12 01	Paber ja kartong	23,55	0,009	0,002
19 12 07	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 12 06	816,9	0,30	0,06
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäät- med (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	15956,1	5,90	1,14
20 01 08	Biologundatavad köögi- ja sööklajajäätmed	188	0,07	0,01
20 01 25	Toiduõli- ja rasv	15,373	0,006	0,001
20 01 38	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 37	1420	0,53	0,10
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biologundatavad jäätmed	238,14	0,09	0,02
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	188517,47	69,70	13,48
20 03 02	Turgudel tekkinud jäätmed	839,92	0,31	0,06

3.17 Eesti tervikuna

2003. aastal tekkis Eestis 2 430 802 tonni biolagunevaid jäätmeid, milledest 400 713,1 tonni ladestati prügimägedele. Seega ladestati 16,5 % (massi järgi) tekkivatest biolagunevate jäätmetest.

Ülevaate Eestis tekkinud biolagunevatest jäätmetest annab Tabel 3-17.

Tabel 3-17 Eestis tekkinud biolagunevad jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	tonni	% biolagunevatest jäätmetest	% kogu jäätmetest
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKIGINUD JÄÄTMED			
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed			
02 01 01	Pesemis- ja puhastamisseted	408,4	0,017	0,0021
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	16674,62	0,686	0,087
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	8963,7	0,369	0,047
02 01 06	Loomaväljaheidet, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheidmed	383838,4	15,791	2,012
02 01 07	Metsamajandusjäätmed (oksad, risu)	731,99	0,030	0,004
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed			
02 02 01	Pesemis- ja puhastamisseted	149	0,006	0,001
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	7942,608	0,327	0,042
02 02 03	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	315,92	0,013	0,002
02 02 04	Reovee kohtpuhastusseted	865,2	0,036	0,005
02 02 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	788,8	0,032	0,004
02 03	Puu-, köögi- ja teravilja, toiduõli, kakao, kohvi, tee ja tubaka töötlemisel ning valmistamisel, konservimisel, pärmi ja pärmikonsentraadi tootmisel ning melassi valmistamisel ja kääritamisel tekkinud jäätmed			
02 03 01	Pesemis-, puhastamis-, koorimis-, tsentrifuugimis- ja separeerimisjäätmed	892	0,037	0,005
02 03 04	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	43,5	0,002	0,00023
02 03 05	Reovee kohtpuhastusseted	1,5	0,000	0,00001
02 03 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	543,9	0,022	0,003
02 05	Piimatööstusjäätmed			
02 05 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	323,735	0,013	0,002
02 05 02	Reovee kohtpuhastusseted	945	0,039	0,005

02 05 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	182,995	0,008	0,001
02 06	Pagari- ja kondiitritööstusjäätmed			
02 06 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	12,56	0,0005	0,00007
02 06 03	Reovee kohtpuhastussetted	4576	0,188	0,024
02 06 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	23	0,0009	0,0001
02 07	Alkoholsete ja alkoholivabade jookide (va. kohv, tee ja kakao) tootmisjäätmed			
02 07 01	Toorme pesemisel, puhastamisel ja mehaanilisel töötlemisel tekkivad jäätmed	154,2	0,006	0,0008
02 07 02	Piirituse destilleerimisjäädgid	28589,32	1,176	0,150
02 07 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	4961	0,204	0,026
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed			
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	29437,5	1,211	0,154
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	1015018,94	41,757	5,320
03 03	Tselluloosi, paberi ja kartongi tootmise ja töötlemise jäätmed			
03 03 01	Puukoore- ja puidujäätmed	11986,36	0,493	0,063
03 03 08	Ringlusse võetud vanapaberi ja –kartongi sortimisjäätmed	1259,6	0,052	0,007
03 03 09	Lubjasete („meesa“)	24989	1,028	0,131
04	NAHA-, KARUSNAHA- JA TEKSTIILITÖÖSTUSJÄÄTMED			
04 02	Tekstiilitööstusjäätmed			
04 02 21	Töötlemata tekstiilikiudude jäätmed	1206,882	0,050	0,0063
04 02 22	Töödeldud tekstiilikiudude jäätmed	1238,38	0,051	0,0065
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIETUS			
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmpakendijäätmed)			
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	2660,317	0,109	0,014
15 01 03	Puitpakendid	241,565	0,010	0,0013
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)			
17 02	Puit, klaas ja plast			
17 02 01	Puit	13858,863	0,570	0,073
19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÕTETE, ETTEVÕTTEVÄLISTE ROVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED			
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed			

19 08 05	Olmereovee puhastussetted	60042,63	2,470	0,315
19 08 12	Tööstusvee biopuhastussetted, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 08 11	245053	10,081	1,284
19 08 14	Muud tööstusvee puhastussetted, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 08 13	1,5	0,00006	0,00001
19 09	Joogi- ja tööstusvee käitlusjäätmed			
19 09 02	Veeselitussetted	649	0,027	0,003
19 09 03	Veepehmendussetted	3,555	0,00015	0,00002
19 12	Jäätmete mehaanilise töötlemise jäätmed, nt nimistus mujal nimetamata sortimis-, purustamis-, kokkupressimis- või granuleerimisjäätmed			
19 12 01	Paber ja kartong	23,55	0,0010	0,0001
19 12 07	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 12 06	1016,9	0,042	0,005
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED			
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)			
20 01 01	Paber ja papp	31283,026	1,287	0,164
20 01 08	Biolagundatavad köögi- ja sööklajajäätmed	234	0,010	0,001
20 01 25	Toiduõli- ja rasv	970,494	0,040	0,005
20 01 38	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 37	1562	0,064	0,008
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)			
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	6904,71	0,284	0,036
20 03	Muud olmejäätmed			
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	508464,459	20,918	2,665
20 03 02	Turgudel tekkinud jäätmed	884,92	0,036	0,005
20 03 04	Septikusetted	9883,5	0,407	0,053

Põhilise osa tekkivatest biolagunevatest jäätmetest moodustavad loomaväljaheited (02 01 06), puidujäätmed (03 01 05), tööstusvee biopuhastussetted (19 08 12) ja olmejäätmed e. prügi (20 03 01) – **88,5 %**. Kogu Eestis tekkivate jäätmete hulgast moodustab see **11,3 %**.

Tabel 3-18 Põhiliste biolagunevate jäätmete taaskasutamine

Jäätetüüp	Tekkiv kogus	Taaskasutamine, %
loomaväljaheited (02 01 06)	383 838,4	100
puidujäätmed (03 01 05)	1 015 018,94	99,45
tööstusvee biopuhastussetted (19 08 12)	245 053	99,68
prügi e. olmejäätmed (20 03 01)	508 464,459	29,16

3.18 Plastiku jäätmete andmed

Plastiku jäätmed otseselt biolagunevate jäätmete hulka ei kuulu, kuid kuna töö ülesanne nägi ette ka plastikjäätmete koguste määramist, siis ongi koostatud ülevaade, mille tulemused on Tabelis 3-19.

On näha, et mitte kõik väljasorteeritud plastikjäätmed ei leia taaskasutust, vaid toimub ka prügilasse ladestamine.

Tabel 3-19 Plastiku jäätmed

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus					Kokku	Protsent jäätmete üldkogusest
	02 01 04	15 01 02	16 01 19	17 02 03	20 01 39		
	Plastijäätmed (väljarvatud pakendid)	Plastpakendid	Plast	Plast	Plastid		
Harju Maakond	32,44	141,105	-	-	346,628	520,2	0,1022
Hiiu Maakond	-	4,33	-	-	-	4,3	0,1529
Ida-Viru Maakond	-	109,209	-	0,49	161,524	271,2	0,0060
Jõgeva Maakond	25,3	-	-	-	-	25,3	0,0137
Järva Maakond	292,74	4,11	-	-	56,12	353,0	0,0424
Lääne Maakond	-	1,85	-	0,4	0,44	2,7	0,0042
Lääne-Viru Maakond	14,6	36,7	0,05	-	-	51,4	0,0071
Põlva Maakond	-	297,25	-	-	-	297,3	1,0364
Pärnu Maakond	-	275,295	-	-	-	275,3	0,1618
Rapla Maakond	34,213	-	-	650	264	948,2	3,1904
Saare Maakond	0,06	5,7	-	-	2,03	7,8	0,0077
Tartu Maakond	13,15	81,635	-	6,26	40,556	141,6	0,0387
Valga Maakond	-	-	-	-	-	0,0	0,0000
Viljandi Maakond	-	-	-	-	39,3	39,3	0,0608
Võru Maakond	-	-	-	-	-	0,0	0,0000

Tallinn	-	2980,258	-	31,35	493,255	3 504,9	0,2505
Tekniv kogus	412,503	3937,44	0,05	688,5	1403,85	6 442,3	0,0709
Taaskasutus, %	29,0	90,9	100	100	80,3	85,6	
Protsent plastikjätmete kogusest	6,40	61,12	0,0008	10,69	21,79		

Statistika järgi ei tekkinud Võru ja Valga maakonnas plastikjätmeid. See on seletatav sellega, et puudub plastikjätmete väljasorteerimine ning need kajastuvad enamuses prügi (20 03 01 segaolmejätmete) koosseisus.

4 OLEMASOLEVATE BIOLAGUNEVATE JÄÄTMETE KOGUMISSÜSTEEMIDE JA KÄITLUSSETTEVÕTETE ANALÜÜS

Eestis tervikuna sihikindlat biolagunevate jäätmetele orienteeritud käitlemist ei toimu. Põhi-probleem on olmejäätmetes sisalduvate biolagunevate jäätmete eraldamine (sh. biolagunevad pakendijäätmed). Vähesel määral toimub olmejäätmetena tekkiva paberi, plastiku ja puidu eraldi kogumine. Korterelamutes tekkivate toiduainete jäätmed ladustatakse enamjaolt prügi-mägedele. Maa piirkonnas ja aedlinnades toimub tavaliselt toidujäätmete kohapealne kompos-teerimine.

Maakondade ülevaadetes toodud tabelites jäätmekäitlusettevõtete tegevusaladena on märgitud ainult biolagunevate jäätmetega seotud tegevusalad. See ei tähenda muidugi, et ettevõtte ei või tegutseda ka muude jäätmete käitlemisega või mõnes muus ettevõtlussektoris.

4.1 Hiiu maakond

Hetkel Hiiumaal biolagunevate jäätmete käitlemist ei toimu. Moodustamisel on mittetulundusühing komposteerimisväljaku rajamiseks. Komposteerimisväljakule hakatakse ladustama kalajäätmeid ja reoveepuhastite muda.

Tabel 4-1 Hiiumaa käitlusettevõtted

Cleanaway Hiiumaa	Tegeleb olmejäätmete veo ja sorteerimisega. Klaaspakend, plastpakend, paber, ja papp kogutakse jäätmekäitluskohas olevasse kaarhalli. Hallis toimub jäätmete esmane sorteerimine, lühiajaline ladustamine ja ümberpakendamine. Sealt veetakse jäätmed teistele ettevõtjatele. Sorteerimisest ülejäävad jäätmed ladestatakse Käina prügilasse.
Emmaste EMKO	Segaolmejäätmed ladestatakse Külama prügilasse. Külama prügilas komposteerimisväljakut ei ole. Prügilas on ainult Emmaste valla jäätmete ladestamiseks.
Hiiu Autotrans	Prügi koristus ja vedu. Paber ja papp taaskasutatakse, segaolmejäätmed ladestatakse Käina prügilasse. Hiiu Autotrans on Käina prügilas hooldaja.

4.2 Harju maakond ja Tallinna linn

Harjumaa ja Tallinna piirkonnas elab ligi kolmandik Eesti elanikkonnast ja sellest tulenevalt tekib ka vastav hulk jäätmeid. Ülevaate Tallinnas ja Harjumaal tegutsevatest biolagunevate jäätmete käitlemisega tegutsevatest ettevõtetest annab Tabel 4-2.

Tabel 4-2 Harjumaa käitlusettevõtted

Tallinna Prügila AS (Jõelähtme prügila)	Tallinna prügila peamiseks tegevusalaks on tavajäätmete vastuvõtmine ja ladestamine. Tallinna prügila võtab vastu rohkem kui ühe kolmandiku Eestis tekkivatest olmejäätmetest. Prügila vastab Euroopa Liidu nõuetele. Aastaga on ladestatud 170 tuh. tonni jäätmeid, milledest 1300 tonni on sel aastal liigiti eraldatud biolagunevate jäätmete hulka. Prügila pindalast 5 ha on projektis ette nähtud komposteerimiseks (praegu valmis 0,75 ha). Kompost segatakse turba ja saepuruga. Hetkel kasutatakse komposti prügimäe katmiseks. Peamine biolagunev materjal - ladude riknenud juurviljad, aia- ja metsajäätmed, Talleggi munatsehhi munakoored, Saku õlletehase õllefiltrite täidis (sh mineraalosa), riknenud kala, pakendatud realiseerimistähtaja ületanud tooted. Prügila teostab ka kasutatud ehituspuidujäätmete ümbertöötlemist puiduhakkeks, hinnanguliselt 1500-2000m ³ /aastas.
Prügivedu Grupp OÜ Prügivedu Tallinn OÜ – kuulub Prügivedu gruppi	Firma tegevus põhineb Eesti erakapitalil. Ettevõtete teeninduspiirkond on Tallinn ja selle lähiümbrus (Viimsi vald, Harku vald, Luige, Maardu, Saue). Tegevusalad: <ul style="list-style-type: none"> • olmejäätmete kogumine ja vedu; • paberi ja papi sorteeritult kogumine; • biolagunevate jäätmete sorteeritult kogumine. Biolagunevaid jäätmeid kogutakse hulgiladudelt – puuviljade ja toiduainete jäätmed. Biolagunevad jäätmed viiakse Tallinna prügilasse komposteerimisväljakule. Ühistutelt ei koguta veel eraldi biolagunevaid jäätmeid, kuna inimesed ei sorteeri prügi, samuti puuduvad spetsiaalsed kogumiskonteinerid. Olmeprügi viiakse Suur Sõjamäele Jäätmete Sorteerimistehasesse.
Adelan Prügivedu OÜ	Ettevõtte on rajatud Eesti kapitalil. Tegevusalad: <ul style="list-style-type: none"> • olmejäätmete kogumine ja vedu; • paberi, pakkekartongi ja polüetüleenkile eraldi kogumine; • tootmisettevõtete kompleksne jäätmekäitlusala teenindamine. Olmejäätmed viiakse Tallinna Sorteerimistehasesse. Kliendi soovil eri tasu eest organiseeritakse aiapäätmete vedu Tallinna Prügila komposteerimisväljakule.
Ragn-Sells AS	Rootsi kapitalil põhinev firma. Teostab kliendi soovil jäätmete liigiti kogumist (sh biolagunevad). Teostab pakendite valikkogumist (sh paberi-, plastikupakendid).
Cleanaway Sekto AS	Cleanaway Sekto AS üheks omanikuks on Euroopa üks suurematest jäätmekäitlus kontsernidest CLEANAWAY. Tegevusalad: <ul style="list-style-type: none"> • Vanapaberi kogumine ja ümbertöötlemine; • Ajalehed ja ajakirjad - tehakse tselluvilla; • Kartong ja trükijäätmed- sorteeritakse, pressitakse ja tarnitakse paberivabrikutele Eestis ja välismaal; • Plastmassjäätmete kogumine ja ümbertöötlemine; • Kasutatud plastkastid- purustatakse ja purust tehakse uusi tooteid; • Kilejäätmed kaubandusest ja tootmisest- sorteeritakse ja pressitakse ning suunatakse edasi kile ümbertöötlejatele; • PET pudelid- sorteeritakse ja pressitakse ning antakse edasi PET-i tehastele. 2003 aastal koguti 8,06 t plastpakendit ja 360,5 t paberit ja pappi – kõik suunati taaskasutusse. Muude biolagunevate jäätmete eraldikogumist teostatakse juhul, kui on kliendipoolne tellimus.
OÜ Almarino Tallinna Jäätmete Sorteerimistehas	Olmejäätmete sorteerimine. Prügi sorteeritakse seitsmeks osaks: metall, plastik, klaas, paber ja kartong, puit, tekstiil ning orgaanilised jäätmed. Olmejäätmetest väljasorteeritud kasulik materjal turustatakse ning ülejääk suunatakse ladestamiseks Tallinna Prügilasse.

Cleanaway Keila OÜ	Cleanaway Keila OÜ kuulub Cleanaway ettevõtete gruppi. Tegevusalad: <ul style="list-style-type: none"> • olmejäätmete kogumine ja vedu; • sorteeritud jäätmete (paber, papp, metall) kogumine ja vedu.
Cleanaway Tallinn AS	Tegutseb Tallinnas ja selle lähiumbruses. <ul style="list-style-type: none"> • olmeprügi kogumine ja vedu; • jäätmete sorteeritud kogumine.
Vaania AS	Korraldab pakendite jäätmete kogumist selliselt, et tarbija ei pea prügikonteineritesse iga jäätmetükki eraldi sorteerima. Selle töö teevad hiljem ära firma enda töötajad Assakul tegutsevas olmejäätmete ümbertöötlemiskeskuses. Vaania haldab ka prügilaid Harjumaal ja Tapa lähistel. <ul style="list-style-type: none"> • jäätmete sorteeritud kogumine; • olmeprügi vedu; • pakendmaterjalide taaskasutamine;
Maardu Linnahoolduse OÜ	Maardu Metsapargi kõrvalistele isikutele suletud alal teostatakse komposteerimist (oksad, lehed, rohi). Komposteerimise tulemusel saadav kompost kasutatakse linna haljastuses. (Jäätmeloa andmed)
AS Tallinna Vesi	Heitveepuhastusjaama jääkmuda komposteerimine toimub Tallinnas Paljassaares ja Liikval asfalkattega ja nõrgvee äravoolusüsteemidega kompostimisväljakutel. Jääkmuda kompostimisprotsessis kasutatakse tugiatena biolagundatavaid jäätmehid (turvas). Paljassaarde rajatakse ka uus komposteerimisplats, olemas on ehitusluba. Komposteerimisplatside suurus: 10 ha Paljassaares, 10 ha Liikval ja 10,7 ha ehitatakse Paljassaarde juurde.
Eesti Jäätmeringluse OÜ	Võtab vastu komposteeritavaid jäätmeid. Kompostimisväljak asub Jõelähtmel. Põhilised jäätmed on hipodroomi hobusesõnnik ja Tallinna linna (va eraisikud) haljastusjäätmed. Jäätmeid tuuakse nii kliendi kui ka firma transpordiga. Kompostmuld turustatakse firmadele Agrotarve, Ceres, Nurmiko, Riketts, Hansaplant ja Vast Agro jt aianduse ja haljastusega tegelevad asutused.
Tallinna linn	2004 aasta lõpuks oli plaan rajada kompostimisväljak Rahumäe kalmistu piirkonda.

4.3 *Ida-Viru maakond*

Ida – Virumaal organiseeritud biolagunevate jäätmete käitlemist ei toimu. Uikala prügilas on olemas komposteerimisväljak. Prügi sorteeritakse. Väljasorteeritud paber antakse Kohtla-Järve Sektrole. Jäätmekätlusega tegelevad AS Heakorrastus (Cleanaway), Ragn-Sells Eesti AS Virumaa, Adelan prügiveedu.

AS Uikala Prügila - teenindab kogu Ida-Virumaad kaasa arvatud Narva linn ja Sillamäe linn. Uikala prügilas on komposteerimisväljak.

4.4 *Jõgeva maakond*

Jõgevamaal ei ole hetkel ettevõtet, mis tegeleks biolagunevate jäätmete käitlemisega. Puudub kogumissüsteem, käitluskohad ja nõ. toimiv riiklik stiimul või surve.

Plaanis on rajada kompostimisplats Torma prügilasse, Jõgeva ja Põltsamaa jäätmejaama. Kompostitav materjal oleks olmejäätmetest eraldatud biolagunev fraktsioon (Jõgeva linnas võimaluse korral lisanduks ka reoveesette muda).

Sõnnikukomposti valmistatakse enamuses Jõgevamaa põllumajandusettevõtetes. Aia- ja toidujäätmete komposti valmistamise harjumus on säilinud eramute piirkonnas nii maal kui linnades. Vermi-kompostimine on levinud vähesel määral hobina.

Pakendijäätmete sorteeritud kogumise teenust pakuvad kõik suured jäätmefirmad (Ragn-Sells AS, Cleanaway Tartu AS jne). Pakendimaterjalide taaskasutamise tegeleb põhiliselt AS Vaania.

4.5 Järva maakond

Elanikelt biolagunevaid jäätmeid eraldi ei koguta. Väätsa prügilal on komposteerimisplats, mis on praegu testimisel. Komposteeritakse ka Paide reoveepuhasti muda.

Tabel 4-3 Järvamaa käitlusettevõtted

AS Väätsa Prügi-la	AS Väätsa Prügi-la on 13-omavalitsusele kuuluv äriühing, mille põhiülesandeks on tegeleda tavajäätmete lõpladestamisega. 2003. aastal rajati Väätsa Prügilasse komposteerimisväljak. Sinna ladustatakse liigiti kogutud jäätmed: puutuhk (Imavere Saeveskist), aia ja pargijäätmed (eraisikud, linnakoristus), kompostitavad olmejäätmed (kartulikoored – firma Osa ja Tervik). Hetkel komposti veel ei toodeta, kuna ei ole leitud sobivat tehnoloogiat, samuti on kogused väikesed. Suured jäätmekäitlusettevõtted toovad olemprügi, mida ei sorteerita.
OÜ Türi Elko	Olmejäätmed ja samalaadsed kaubandus-, tööstus-, ametiasutusejäätmed (liigiti kogutud jäätmed kaasa arvatud) ladestatakse Väätsa prügilasse. Aia- ja pargijäätmed (kalmistujäätmed kaasa arvatud) taaskasutatakse. Kuni 2005 aastani on õigus ajutiselt komposteerimiseks linna serva aia- pargi ja kalmistujäätmeid.
PÜ E-Piim Järva-Jaani Meierei	Ettevõtte on komposteerimisväljak, kuhu ladustatakse jääkmuda.
Türi Jäätmejaam	Kogutakse eraldi aia ja pargijäätmed. Lehed viiakse Väätsa komposteerimisväljakule, oksad purustatakse ja kasutatakse kütmiseks. Jäätmejaam teenindab ainult eraisikuid. Tasuta saab ära anda: <ul style="list-style-type: none"> • vanapaber, papp • joogitaara (plast, tetrapakend) • lõikeoksi.
OÜ Resk	OÜ Resk kuulub Cleanaway gruppi. Tegevusalad: <ul style="list-style-type: none"> • olmeprügi vedu ja ladestamine; • jäätmekäitluse organiseerimine üritustel (messid, kontserdid jms.). Välja on pandud eraldi paberi kogumise konteinerid.
Ragn Sells	Jäätmete vedu Väätsa ja Aravete prügilasse

4.6 Lääne maakond

Lääne maakonnas puudub välja töötatud biolagunevate jäätmete käitlemissüsteem. Arengukaava näeb ette, biolagunevate jäätmete eraldamist ja komposteerimist tekkekohas ja jäätmekäitluse (sh. sorteerimise) senisest tõhusamat korraldamist ning rakendamist.

Tabel 4-4 Läänemaa käitlusettevõtted

Ragn-Sells AS	<p>Ragn Sells AS-l on kohustus rajada Pullapää prügilasse jäätmete komposteerimiseks koht. Kavas on alustada bioloogiliselt lagunevate jäätmete komposteerimist prügila territooriumil.</p> <p>Kogumis- ja sortimispunkt (-jaam) on varustatud viie konteineriga vanapaberi, papppakendi kogumiseks. Siia kogutakse kokku eelnevalt klientide poolt sorditud (tava)jäätmel:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) vanapaberi ja plasti segu, mis sorditakse käsitsi, pressitakse hüdropressiga pallidesse ja toimetatakse edasiseks käitlemiseks vastavat luba omavale ettevõttele; 2) segapakend, sorditakse eraldi vastavalt kvaliteedile, lähevad edasisele käitlemisele vastavat luba omavasse ettevõttesse; 3) aegunud kaupade ja toodete (pool- ja praaktodet, toiduained) hävitamine, nn kaup võetakse vastu akti alusel, purustatakse rootorpurustis, eraldatakse sekundaarne toore ja ohtlikud jäätmel, ülejäänud materjalid lähevad prügilasse ladestamisele. <p>Paberit kogutakse ettevõtte territooriumil paiknevasse kogumispunkti ning antakse üle AS-le Sekto. Koristusjäätmel veetakse Pullapää prügilasse. Samuti viiakse prügilasse tänavate ja sadeveetrasside hooldusjäätmel, mida kasutatakse prügi katmiseks.</p>
Haapsalu Linnamajanduse AS	<p>Haljastusjäätmel komposteerimine.</p> <p>Põhiliseks jäätmekäitluskohtaks on Metsakalmistu territooriumil asuv endine tuletõrje plats. Kalmistu hoolduse käigus tekkivad anorgaanilised jäätmel kogutakse konteinerisse ja täitumisel viiakse oma transpordiga Pullapää prügilasse; orgaanilised jäätmel lähevad kompostimisele. Tekkivad pargijäätmel (puude lehed, peenemad oksad jm.) viiakse oma transpordiga kompostimisele.</p>
Kullamaa Vallavalitsus	<p>Kompostimisplatsina kasutatakse Kullamaa biopuhasti juures eraldiseisva (ei ole teiste biotiikidega ühenduses) vettpidavast savist valmistatud biotiigi põhja. Enamus settelaadseid jäätmel on pärit kodumajapidamistest ning need viiakse põhiliselt Kullamaa või Üdruma biopuhastitesse või mõnda purglasse valdaja nõusolekul. (Jäätmeluba)</p>
Pangavesi OÜ	<p>OÜ Pangavesi teostab jäätmete vedu Ridala vallas ja tellimustööna Haapsalu linnas. Jäätmel antakse üle jäätmekäitlusfirmale Ragn Sells Läänemaa AS.</p>

4.7 Lääne-Viru maakond

Organiseeritud biolagunevate jäätmete käitlemist Lääne - Virumaal ei toimu. Komposteeritakse reoveesetteid, puuoksi, puulehti. Komposteerimisega tegelevad kohalikud omavalitsused, nende allasutused ja ka reoveepuhastusfirmad.

Tabel 4-5 Lääne-Virumaa käitlusettevõtted

Rakvere Vesi AS	Rakvere Vesi AS valmistab komposti, mille tugiaineks on turvas.
Ragn-Sells AS	Peamised jäätmete kogumiskohad asuvad: Rakvere linnas, Haljala vallas, Tamsalu vallas ja linnas, Tapa linnas, Avanduse vallas, Vinni vallas. Ragn-Sells haldab Rakvere prügilat, kus komposteeritavad jäätmel ladustatakse komposteerimisväljakule.
Vaania AS	Segaolmejäätmed ladestatakse prügilatesse. Vaania haldab Tapa prügilat. Tapa prügila on lõplikul sulgemisel. Samuti haldab Vaania Rakke prügilat.

4.8 Põlva maakond

Täna sel päeval Põlvamaal organiseeritud komposteerimist ei toimu. Põlva linna plaanitakse rajada komposteerimisväljak, mida hakkab haldama Põlva linn. Komposteerimisväljakule hakatakse ladustama haljastus- ja kalmistujäätmeid Põlva linnast ja ka linna ümbritsevatest valdadest.

Põlva reovee puhasti jääkmuda hetkel ei komposteerita, kuid plaanitakse tulevikus sellega tegelema hakata. Põllumajandusettevõtete juures mõningal määral teostatakse kompostimist. Olmejäätmete komposteerimist ei toimu. Jäätmekäitlusega tegelevad Cleanaway Tartu AS, Ragn-Sells AS, Põlva Heakord AS. Põlva Heakord AS kuulub täielikult Põlva linnale ning haldab Põlva vallas paiknevat maakonna suurimat, Adiste prügilat. Adiste prügilas ei ole komposteerimisväljakut.

Tabel 4-6 Põlvamaa käitlusettevõtted

Cleanway Tartu AS	Jäätmete vedu.
AS RagnSells Eesti	Jäätmete vedu.
Põlva Heakord AS	Jäätmete vedu ja ladestamine. Adiste prügila haldaja.

4.9 Pärnu maakond

Organiseeritud biolagunevate jäätmete kogumist ja käitlemist Pärnumaal ei toimu. Komposteeritakse veepuhastuses tekkivat muda ja linna haljastusjäätmeid. Tulevikus hakatakse arendama biolagunevate jäätmete eraldi kogumist ja käitlemist.

Tabel 4-7 Pärnumaa käitlusettevõtted

AS Häädemeeste VK	Kabli komposteerimisplatsil komposteeritakse puhastusseadme jääkmuda ja septikusetteid.
OÜ Kilingi-Nõmme Kommunaal	Komposteeritavad jäätmed ja reovee puhastussetted komposteeritakse.
Pärnu Vesi AS	Komposteeritakse puhastusseadmete jääkmuda (segatakse pargijäätmetega). Komposteerimine toimub AS Pärnu Vesi territooriumil.
Minu Vara Lääne AS	Olmejäätmete vedu ja ladestamine Pärnu prügilasse. Pärnu Raba tänava prügila haldamine.
AS RagnSells Eesti	Olmejäätmete kogumine ja vedu, vanapaberi kogumine, pakendite kogumine, kaupade utiliseerimine. Jäätmed ladestatakse Pärnu prügilasse.
Sekto –Pärnu OÜ Kuulub Cleanaway Gruppi	Paberi ja papi kogumine ja sorteerimine, vedu. OÜ Sekto-Pärnu tegeleb vanapaberi kogumisega Pärnus, Raba 39, kinnises angaaris. Kogutud vanapaberist eraldatakse olmeprügi, metall jm. ning sorditakse kuni 7 erisorti. Sorteeritud vanapaber pressitakse hüdropressi abil 300-400kg pakkideks, mis transporditakse Tallinna Cleanaway Sekto AS-le.

Projekt "Pärnumaa Jäätmemajandus" hõlmab endas uue jäätmekäitluskeskuse rajamist **Paiku-**se valda, olemasoleva Pärnu prügila sulgemine, jäätmete taaskasutusüsteemi arendamine ja mitmeid teisi jäätmemajanduse arendamise töid Pärnumaal.

4.10 Rapla maakond

Rapla maakonnas puudub välja töötatud biolagunevate jäätmete käitlemissüsteem.

Tabel 4-8 Raplamaa käitlusettevõtted

OÜ Resk (kuulub Cleanaway grupp)	Olmeprügi vedu ja ladestamine. Jäätmed veetakse Väätša prügilasse. Taaskasutatavate materjalide kogumine toimub tähistatud 0,4 ha platsil Rapla vallas Rapla Teed OÜ-lt Tiitsu Tootmisbaasis renditud territooriumil.
Vaania AS	Jäätmete sorteeritud jäätmete (plast, paber) kogumine ja käitlemine.
OÜ Järvakandi Kommunaal	Segaolmejäätmete käitlemine. Olmereovee puhastussetete kogumine toimub kogumiskaevudes ja nende käitlemine komposteerimisväljakul ettevõtte veepuhastusseadmete territooriumil.
Ragn Sells AS	Mäepere jäätmejaama territooriumil paiknevad taaskasutatavate jäätmete kogumisplatsid. Prügilasse ladestatavad tavajäätmed kas pressitakse eelnevalt kokku või veetakse ilma kokku pressimiseta spetsiaalkonteineritega Väätša prügilasse. Sorteerimata ja eelsorteeritud taaskasutatavad jäätmed läbivad vajaduse korral täiendava sorteerimise jäätmejaamas ja veetakse seejärel Ragn-Sells AS Tallinna Sorteerimis- ja pakendamiskeskusse, kus toimub jäätmete edasine käitlemine.

4.11 Saare maakond

Tabel 4-9 Saaremaa käitlusettevõtted

OÜ Prügi-meis	Ettevõtte kuulub Cleanaway grupp. Tegevusalad: <ul style="list-style-type: none"> • olmejäätmete vedamine; • fekaalide vedamine; • Kudjape prügila haldamine. <p>Jäätmeid veetakse Kuressaare linnast ja maakonna suurematest keskustest.</p> <p>Olmeprügi sorteeritakse, eraldatakse 100 t klaas- ja plasttaarat, 500 tonni puitu. Kõik väljasorteeritud jäätmed saadetakse taaskasutusse.</p> <p>Roomassaare puhasti reoveesette baasil toodetakse kasvumulda. Esmalt sete segatakse turbaga ja kompostitakse. Valmis kompost segatakse ALLU segistiga kindlas vahekorras vana mulla ja liivaga ning nii saadakse haljastuseks sobiv kasvumuld. Kasvumuld müüakse ehitusettevõtetele, korteriühistutele ja eramuomanikele. Kolme aastaga on realiseeritud üle 5000 m³ kasvumulda.</p>
AS Saare Kommunaal	Teenindab peamiselt Kuressaare linna, vedades peamiselt linna heakorrastusest tekkivaid jäätmeid, tellimustööna fekaale ja ettevõtete jäätmeid, vähemal määral teenindab ka elanikkonda. Segaolmejäätmed antakse ladestamiseks Kudjape prügilasse. <p>Lisaks jäätmeveole tegeleb Saare Kommunaal AS ka jäätmete kompostimisega Sikassaares. Komposteerimisväljak asub Kaarma vallas Kuressaare linna põhjapiiril. Kompostitavateks jäätmeteks on haljasalalt, pargist ja kalmistult kokkupühitud lehed, oksad ning muu kõdunev praht (kuni 2000t/a). Lisaks eelnevale on lubatud kompostida</p>

	<p>ka fekaale (kuni 300t/a) ja rasvapüüduritest eemaldatud kalarasv (kuni 30t/a). Statistika kohaselt vedas ja käitles Saare Kommunaal AS 2002.a kokku jäätmeid ca 1620t (komposteeriti 1460 t)</p> <p>Septikusetete vedu - osa jäätmeid (vastavalt kompostimistehnoloogiale) kompostitakse, ülejäänud antakse üle fekaalide vastuvõtupunkti.</p> <p>Aastas toodetakse keskmiselt 100–200 m³ kasvumulda, mida kasutatakse Kuressaare haljastuses.</p>
AS Saare Bior	Reoveesette komposteerimine AS Kuressaare Veevärk territooriumil
OÜ MV Turvas	Reoveesette komposteerimine AS Kuressaare Veevärk territooriumil
AS Kuressaare Veevärk	Reoveesette komposteerimine AS Kuressaare Veevärk territooriumil

4.12 Tartu maakond

Segaolmejäätmetest biolaguneva fraktsiooni väljasorteerimist ei toimu. Jäätmete komposteerimisega tegeleb OÜ Fasetra.

Tabel 4-10 Tartumaa käitlusettevõtted

OÜ Fasetra	<p>Aia- ja haljastusjäätmete vedu komposteerimine.</p> <p>Jäätmekäitluskoht asub endises sõjaväe pommilaos Tartu vallas, Maramaal. Jäätmeid sorteeritakse ja komposteeritakse kahel platsil, mis on betoonkattega ja piiratud vallidega.</p> <p>Teistelt jäätmete veoga tegelevatelt firmadelt võetakse tasuta vastu haljastusjäätmeid. Komposti valmistamine praegu juhuslik, segatakse traktoriga. Komposti kasutatakse linnahaljastuses. OÜ Fasetra koos Põllumajandusühingu ja AS Tartu Veevärgiga on koostanud projekti soetamiseks komposti segamisseadmed.</p>
OÜ Tormolen	Haljastusjäätmed viiakse OÜ Fasetra komposteerimisväljakule Maramaal.
AS Tartu Veevärk	Tartu Veevärk AS on rajanud kompostimisplatsi ja alustanud muda kompostimist koos puukoorega. Valmiskomposti saadakse ca 8000 m ³ . Komposti kasutamine on juhuslik, põhiliselt antakse seda tasuta haljastusse või eraaiapidajatele.
Cleanaway Tartu AS	<p>Tavajäätmete ning fekaalide vedu, vanapaberi kogumine.</p> <p>Cleanaway Tartu AS haldab Tartu linnale kuuluvat tavajäätmete prügilat Aardlapalus (Ülenurme vald). Aardlapalu prügila on tavajäätmeprügila. Cleanaway Tartu AS on alustanud komposteerimist. Komposteerimiseks kõlbulikumad jäätmed ladustatakse teistest olmejäätmetest eraldi ja kasutatakse prügila nõlvade katmiseks.</p> <p>Olmejäätmete sorteerimist prügila juures ei toimu. Elanikelt kogutakse eraldi vanapaberit (2003.a. 653 t) ja plastikut (12,7 t). Lisaks kogutakse eraldi veel loomsete kudede jäätmeid ka kehaosasid, elundeid jms. Plast antakse üle ümbertöötlejale. Tulevikupoliitika on rakendada olmeprügi eraldikogumist.</p>
Ragn-Sells AS	Tavajäätmete ning fekaalide vedu, vanapaberi kogumine.
AS Cleanaway Sekto Tartu filiaal	Vanapaberi, papi ja kile kokkuost.

4.13 Valga maakond

Valga linna reoveepuhasti kompleksi, on plaanis ehitada nõuetele vastav katuse all olev komposteerimisplats, koos reoveesette komposteerimisega. Veel on plaanitud komposteerimisväljakud Keeni prügilasse ja Otepäele.

Tabel 4-11 Valgamaa käitlusettevõtted

OÜ Enkema	Valga prügila haldaja 2002.a. sügisest toimub ka biolagunevate jäätmete komposteerimine. Vastu võetakse eraldi sorteeritud komposteerimiseks sobivaid jäätmeid nagu: <ul style="list-style-type: none"> • taimede lehed, koored ja rohtsed varred; • toidujäätmed; • majapidamispaper (ka paberkotid jäätmete kogumiseks). Tasu biolagunevate jäätmete käitlemise eest on soodsam sorteerimata tavajäätmete ladestamise tasust. Kompostimisel tekkinud muld läheb taaskasutusse ega saasta keskkonda.
OÜ Sanva	Keeni jäätmejaam asub Sangaste vallas Keeni küla kõrval. <ul style="list-style-type: none"> • Jäätmejaama üldpindala on 3,0 ha, jäätmealune prügila pind on 2,5 ha • Prügilal puudub töötav nõrgvee kogumis- ja puhastussüsteem • Lähimad ohustatavad objektid on 500 m kaugusel.
Ragn-Sells	Olmejäätmete käitlemine
Cleanaway	Vanapaberi ja papi kogumine. Olmejäätmete käitlemine

4.14 Viljandi maakond

Organiseeritud biolagunevate jäätmete käitlemist Viljandimaal ei toimu. Komposteeritakse veepuhasti jääkmuda.

AS Cleanaway Viljandi on kõigi linna koolide, lasteaedade ning osaliselt ka korteriühistute juurde paigaldanud jäätmejaamad. 2003 aasta lõpul keskkonnainvesteeringute keskuse (KIK) ja Viljandi Linnavalitsuse finantseerimisel paigaldatud jäätmejaamad koosnevad erinevatest konteineritest, kuhu on võimalik eraldi koguda klaasi, PET pudeleid (kokakoola, limonaadi jmt pudelid) metallist joogipurke ning vanapaberit, kilet ja olmejäätmeid. Konteinerid on vastavalt tähistatud.

Tabel 4-12 Viljandimaa käitlusettevõtted

Viljandi Veevärk AS	Komposteeritakse veepuhasti jääkmuda. Ettevõtte käitluskohtadeks on Männimäe biotiikide äärne ala ja Viljandi TÜMA puhastusseadme juures olev territoorium.
Cleanaway Viljandi AS	Suurim jäätmekäitlusettevõtte Viljandimaal on AS Cleanaway Viljandi, mis kuulub Cleanway gruppi. AS Cleanaway Viljandi haldab Viljandi prügilat. Senise kava kohaselt suletakse Viljandi Prügila Paikuse ja Kagu – Eesti regionalprügilate valmimisel või hiljemalt 2009. aastal.

4.15 Võru maakond

Võru Maakonnas organiseeritud biolagunevate jäätmete käitlemist ei toimu.

Tabel 4-13 Võrumaa käitlusettevõtted

Ragn-Sells Eesti AS	Suurim jäätmekäitleja Võru maakonnas. Segaalmejäätmed ladestatakse Räpo prügilasse. 2006. aastal Räpo prügila suletakse. Räpo prügilas jäätmete komposteerimiseks eraldi kohta ei ole.
Võru Onkel OÜ	Tavajäätmete vedu Võru linnas ja Võru vallas teenustöona. Jäätmed viiakse käitlemiseks AS-ile Ragn-Sells Räpo prügilasse.

5 BIOLAGUNEVATE JÄÄTMED JA EUROOPA LIIDU SEADUSANDLUS

5.1 Jäätmete nimistu

EL direktiiv 2000/532/EÜ, mis on täiendatud direktiiviga 2001/118/EÜ, 2001/119/EÜ ja 2001/573/EÜ, kehtestab jäätmete nimistu ja koodid. Vastavalt sellele on vastu võetud ka **Va-bariigi Valitsuse 6. aprilli 2004. a määrus nr 102 „Jäätmete, sealhulgas ohtlike jäätmete nimistu“**. Antud nimistu on aluseks ka käesolevas töös bio-lagunevate jäätmete liigitamisel. Euroopa Liidu töös olev dokument „Biological Treatment of Biowaste, 2nd draft“ sisaldab samuti biolagunevate jäätmete nimistut, mis on kooskõlas direktiiviga 2000/532/EC.

5.2 Biolagunevate jäätmete ladestamine prügilasse

Euroopa Liidu direktiivi 1999/31/EÜ kohaselt peab biolagunevate jäätmete prügilasse ladestamise vähendamise eesmärk olema tagatud ka biolagunevate jäätmete lahuskogumise, üldise sortimise, taaskasutamise ja ringlussevõtu kaudu. Praegu puudub Eestis vastav seadusandlus, mis kohustab jäätmeid (sh. biolagunevaid) eraldi koguma.

Jäätmeseaduse kohaselt, (mis arvestab Euroopa Liidu direktiivi 1999/31/EÜ):

§134. Ladestatavate biolagunevate jäätmete koguse protsendiline piirang

Prügilasse ladestatavate olmejäätmete hulgas ei tohi biolagunevaid jäätmeid olla:

- 1) üle 45 massiprotsendi alates 2010. aasta 16. juulist;
- 2) üle 30 massiprotsendi alates 2013. aasta 16. juulist;
- 3) üle 20 massiprotsendi alates 2020. aasta 16. juulist.

Jäätmete koguse määramise tööde põhjal võib väita, et momendil on ladestatavate olmejäätmete hulgas hinnanguliselt **60-70 %** biolagunevaid jäätmeid.

Teiste biolagunevate jäätmete nagu puidujäätmed, reoveesete ning põllumajandus ja toiduainetetööstuse jäägid kogutakse eraldi ja suurel määral taaskasutatakse juba nende tekke iseloomu tõttu.

Euroopa Nõukogu 19.12.2002.a. otsuse 2003/33/EÜ kohaselt kehtestatakse jäätmete prügilasse vastuvõtmise kriteeriumid ja kord direktiivi 1999/31/EÜ artikli 16 ja II lisa kohaselt. Selle kohaselt tuleb ladestamiskohas määrata jäätmete eri sobivusrühmad, sh. biolagunevad jäätmed, ning eri sobivusrühmad tuleb ladestuskohas füüsiliselt eraldada. Seda tehakse Eestis vaid piiratult. Põhiline osa segaolmeprügi koostises olevad biolagunevad jäätmed jäetakse välja sorteerimata. Sorteerimine toimub tavaliselt jäätmete tekkekohas, kuhu on paigaldatud konteinerid eri jäätmeliikide tarvis. Tallinnas sorteerib olmeprügist teatud turustatavaid jäät-

meid välja Tallinna Jäätmete Sorteerimise Tehas. Välja sorteeritakse peamiselt puit, paber ja plastik (PET pudelid). Ülejäänud orgaaniline materjal suunatakse ladestamisele. Prügilasse toodud olmejäätmete sorteerimine on küllaltki keerukas ning tihtipeale praktiliselt võimatu, eelkõige aga majanduslikult ebaotstarbekas. Sorteerimine peab toimuma jäätmete tekke kohas, kuid kuidas inimesi selleks motiveerida, on väga komplitseeritud ülesanne.

6 LÄHIMA VIIIE AASTA BIOLAGUNEVATE JÄÄTMETE KOGUSE PROGNOOS

Statistikaameti varasemate aastate andmete põhjal erinevad sama koodiga tähistatud jäätmete tekkekogused erinevatel aastatel mitmeid kordi. See on ilmselt põhjendatav statistiliste andmete küllalt suure ebatäpsusega. Samuti sellega, et mõningad jäätmeliigid (näiteks taaskasutatavad puidu töötlemisjäätmed) on ühel aastal arvestatud, teisel aga arvestustest välja jäetud. Samuti on raske teiste statistiliste näitajate põhjal midagi konkreetset ennustada, kuna näiteks ekspordi kasv võib olla tingitud peamiselt masinate ja seadmete ning tööstustoodete arvelt.

Arvestades asjaoluga, et Eesti majandusareng tõenäoliselt jätkub ning elanikkond suureneb, tarbivad inimesed rohkem ning seetõttu tekkivate jäätmete kogused suurenevad.

Prognoosi koostamisel on arvestatud, et lähiaastatel eestlaste tarbimisharjumused ei muutu. Toiduainete tarbimise kasvu võib suurendada rahvastiku juurdekasv ja suurem turistide hulk. Viimastel aastatel on väliskülastajate arv olnud küllaltki stabiilne. Turistide arvu võib suurendada Eesti liitumine Euroopa Liiduga, kuid samas oli viisavabadus juba enne liitumist paljude riikidega olemas. Põllumajandussaaduste ja toiduainete töötlemisel tekkivate jäätmete kasvu olulisemaks teguriks on suurem ekspordimaht tulevikus, kuid siingi ei toimu muutused üleöö.

Kodumaise puidu kasutamise maht on saavutanud oma lae ning üha enam tuuakse puitu sisse väljast. Tootmismahud lähiajal hüppeliselt ei suurene ning seega on teatud määral antud valdkond stabiliseerunud. Saematerjalitootjate kiiret arengut pärsib toormaterjali defitsiit. Ettevõtete arenguplaanides on seatud esikohale pigem stabiilsete müüginumbrite tagamine kui hüppeline kasv.

Seoses Euroopa Liiduga liitumisega ja oodatavate palkade tõusuga võib eeldada, et inimesed hakkavad rohkem tarbima tööstuskaupu, mis on pakendatud. Tulenevalt EL direktiividest tuleb suurendada pakendite väljasorteerimist olmejäätmetest ning seega väljasorteeritud pakendite osakaal suureneb. Üldine tendents tulevikus on pakendikaupade osakaalu suurenemisele.

Nii Euroopa Liitu kui ka Eestit puudutavates materjalides on ennustatud olmejäätmete kasvuks lähiaastatel 3-5 %, mis ületab kasvuprotsendilt kõiki teisi jäätmeid.

Biolagunevate jäätmete prognoos Eestis tekkivate jäätmete alaliikide kaupa ja koguhulgana on alltoodud Tabelis 6 - 1.

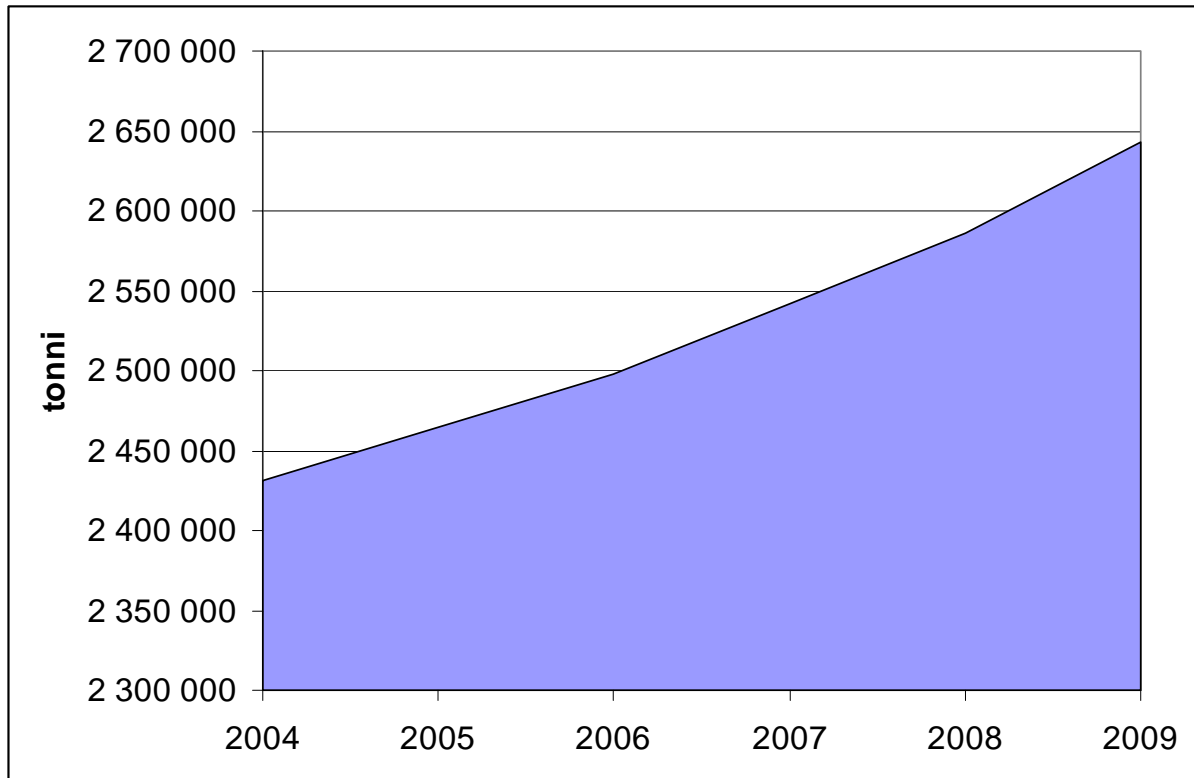
Tabel 6-1 Biolagunevate jäätmete koguste prognoos, tonnides

Kood	Jäätmete alaliik ja nimetus	2005	2006	2007	2008	2009
02	PÕLLUMAJANDUSES, AIANDUSES, VESISILJELUSES, METSANDUSES, JAHINDUSES JA KALAPÜÜGIL NING TOIDUAINETE VALMISTAMISEL JA TÖÖTLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED					
02 01	Põllumajanduses, aianduses, vesiviljeluses, metsanduses, jahinduses ja kalapüügil tekkinud jäätmed					
02 01 01	Pesemis- ja puhastamissetted	410	412	415	418	422
02 01 02	Loomsete kudede jäätmed	16 758	16 842	16 960	17 078	17 215
02 01 03	Taimsete kudede jäätmed	9 009	9 054	9 117	9 181	9 254
02 01 06	Loomaväljaheited, virts ja sõnnik (sh reostunud allapanu), eraldi kogutud ja mujal käideldud vedelad farmiheitmed	385 758	387 686	390 400	393 133	396 278
02 01 07	Metsamajandusjäätmed (oksad, risu)	736	739	745	750	756
02 02	Liha, kala ja muude loomsete toiduainete valmistamisel ja töötlemisel tekkinud jäätmed					
02 02 01	Pesemis- ja puhastamissetted	150	150	152	153	154
02 02 02	Loomsete kudede jäätmed	7 982	8 022	8 078	8 135	8 200
02 02 03	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	317	319	321	324	326
02 02 04	Reovee kohtpuhastussetted	870	874	880	886	893
02 02 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	793	797	802	808	814
02 03	Puu-, köögi- ja teravilja, toiduõli, kakao, kohvi, tee ja tubaka töötlemisel ning valmistamisel, konservimisel, pärmi ja pärmikontsentraadi tootmisel ning melassi valmistamisel ja kääritamisel tekkinud jäätmed					
02 03 01	Pesemis-, puhastamis-, koorimis-, tsentrifuugimis- ja separeerimisjäätmed	896	901	907	914	921
02 03 04	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	44	44	44	45	45
02 03 05	Reovee kohtpuhastussetted	2	2	2	2	2
02 03 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	547	549	553	557	562
02 05	Piimatööstusjäätmed			0	0	0
02 05 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	325	327	329	332	334
02 05 02	Reovee kohtpuhastussetted	950	954	961	968	976
02 05 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	184	185	186	187	189
02 06	Pagari- ja kondiitritööstusjäätmed					
02 06 01	Tarbimis- või töötlemiskõlbmatud materjalid	13	13	13	13	13
02 06 03	Reovee kohtpuhastussetted	4 599	4 622	4 654	4 687	4 724

02 06 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	23	23	23	24	24
02 07	Alkoholsete ja alkoholivabade jookide (va. kohv, tee ja kakao) tootmisjäätmed					
02 07 01	Toorme pesemisel, puhastamisel ja mehaanilisel töötlemisel tekkivad jäätmed	155	156	157	158	159
02 07 02	Piirituse destilleerimisjäätmed	28 732	28 876	29 078	29 282	29 516
02 07 99	Nimistus mujal nimetamata jäätmed	4 986	5 011	5 046	5 081	5 122
03	PUIDU TÖÖTLEMISEL, PLAATIDE JA MÖÖBLI NING TSELLULOOSI, PABERI JA KARTONGI TOOTMISEL TEKKINUD JÄÄTMED					
03 01	Puidu töötlemise ning plaatide ja mööbli tootmise jäätmed					
03 01 01	Puukoore- ja korgijäätmed	29 732	30 029	30 390	30 754	31 216
03 01 05	Saepuru, sh. puidutolm, laastud, pinnud, puit, laast- ja muud puidujäätmed	1 025 169	1 035 421	1 047 846	1 060 420	1 076 326
03 03	Tselluloosi, paberi ja kartongi tootmise ja töötlemise jäätmed					
03 03 01	Puukoore- ja puidujäätmed	12 106	12 227	12 374	12 523	12 710
03 03 08	Ringluse võetud vanapaberi ja -kartongi sortimisjäätmed	1 272	1 285	1 300	1 316	1 336
03 03 09	Lubjasete („meesa“)	25 239	25 491	25 797	26 107	26 498
04	NAHA-, KARUSNAHA- JA TEKSTIILITÖÖSTUSJÄÄTMED					
04 02	Tekstiilitööstusjäätmed					
04 02 21	Töötlemata tekstiilikiudude jäätmed	1 213	1 219	1 225	1 231	1 237
04 02 22	Töödeldud tekstiilikiudude jäätmed	1 245	1 251	1 257	1 263	1 270
15	PAKENDIJÄÄTMED; NIMISTUS MUJAL NIMETAMATA ABSORBENDID, PUHASTUSKALTSUD, FILTERMATERJALID JA KAITSERIETUS					
15 01	Pakendid (sh. lahus kogutud olmepakendijäätmed)					
15 01 01	Paber- ja kartongpakendid	2 714	2 768	2 831	2 897	2 983
15 01 03	Puitpakendid	246	251	257	263	271
17	EHITUS- JA LAMMUTUSPRAHT (SEALHULGAS SAASTUNUD ALADELT EEMALDATUD PINNAS)					
17 02	Puit, klaas ja plast					
17 02 01	Puit	14 136	14 419	14 707	15 001	15 301
19	JÄÄTMEKÄITLUSETTEVÖTETE, ETTEVÖTTEVÄLISTE REOVEEPUHASTITE NING JOOGI- JA TÖÖSTUSVEE					

	KÄITLEMISEL TEKKINUD JÄÄTMED					
19 08	Nimistus mujal nimetamata reoveepuhastusjäätmed					
19 08 05	Olmereovee puhastussetted	60 643	61 249	61 862	62 481	63 105
19 08 12	Tööstusvee biopuhastussetted, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 08 11	247 504	249 979	252 478	255 003	257 553
19 08 14	Muud tööstusreovee puhastussetted, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 08 13	2	2	1,5	1,6	1,6
19 09	Joogi- ja tööstusvee käitlusjäätmed					
19 09 02	Veeselitussetted	655	662	669	675	682
19 09 03	Veepehmendussetted	4	4	4	4	4
19 12	Jäätmete mehaanilise töötlemise jäätmed, nt nimistus mujal nimetamata sortimis-, purustamis-, kokkupressimis- või granuleerimisjäätmed					
19 12 01	Paber ja kartong	24	24	24	25	25
19 12 07	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 19 12 06	1 027	1 037	1 048	1 058	1 069
20	OLMEJÄÄTMED (KODUMAJAPIDAMISJÄÄTMED JA SAMALAADSED KAUBANDUS-, TÖÖSTUS- JA AMETIASUTUSJÄÄTMED), SEALHULGAS LIIGITI KOGUTUD JÄÄTMED					
20 01	Olmejäätmete hulgast väljanopitud või liigiti kogutud jäätmed (välja arvatud alajaotises 15 01 nimetatud jäätmed)					
20 01 01	Paber ja papp	32 222	33 188	34 516	35 896	37 691
20 01 08	Biolagundatavad köögi- ja sööklajajäätmed	241	248	258	269	282
20 01 25	Toiduõli- ja rasv	1 000	1 030	1 071	1 114	1 169
20 01 38	Puit, mida ei ole nimetatud koodinumbriga 20 01 37	1 609	1 657	1 723	1 792	1 882
20 02	Aia- ja haljastujäätmed (sealhulgas kalmistujäätmed)					
20 02 01	Biolagundatavad jäätmed	6 939	6 974	7 253	7 543	7 920
20 03	Muud olmejäätmed					
20 03 01	Prügi (segaolmejäätmed)	523 718	539 430	561 007	583 447	612 620
20 03 02	Turgudel tekkinud jäätmed	911	939	976	1 015	1 066
20 03 04	Septikusetted	10 180	10 485	10 905	11 341	11 908
Kokku		2 463 987	2 497 827	2 541 604	2 586 552	2 643 025

Kogu biolagunevate jäätmete koguse prognoos järgnevaks viieks aastaks on illustreerivalt toodud Joonisel 6-1.

Joonis 6-1 Biolagunevate jäätmete kogused

Üldiselt on jäätmete tekkimisel tendents lähiaastatel jätkuva kasvu suunas. Olmejäätmete valdkonnas toimub tõenäoselt pakendi osakaalu suurenemine, lähemale Skandinaaviamaade tasemele. Turismimajanduse kasv suurendab pakendijäätmete osakaalu veelgi.

Majanduse arenguga kaasneb ka töötleva tööstuse areng, mille tulemusena samuti jäätmete teke üldjuhul suureneb. Samas tuleb arvestada, et moodsaimad tööstusseadmed on reeglina nii energia- kui ka materjalisäästlikumad, ning sageli näevad juba ette jäätmete taaskasutuse. Näiteks planeeritav Kunda tselluloositehas tekitab tunduva lisakoguse puidujäätmeid, kuid nende taaskasutamine on nii projekti staadiumis kui ka eelläbirääkimiste kaudu planeeritud.

7 KASUTATUD KIRJANDUSE LOETELU

1. Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskus.
<http://www.keskkonnainfo.ee>
2. AS Tallmac; AS EcoPro, „Harjumaa Jäätmekava“, Tallinn 2000.
3. AS EcoPro, „Hiiumaa Jäätmekava“, Tallinn/Kärdla 2002.
4. AS Maves, „Ida-Virumaa Jäätmekava“, Tallinn 2002.
5. AS Kobras, „Jõgevamaa Jäätmekava“, Tartu 2002.
6. AS Kobras, „Järvamaa Jäätmekava“, Tartu 2002.
7. AS EcoPro, „Läänemaa Jäätmekava“, Tallinn 2002.
8. AS Kobras, „Lääne-Virumaa Jäätmekava“, Tartu 2002.
9. AS Kobras, „Põlvamaa Jäätmekava“, Tartu 2002.
10. AS Entec, „Paikuse Jäätmekäitluskompleksi Teeninduspiirkonna Jäätmekava“, Tallinn 2002.
11. AS EcoPro, „Raplamaa Jäätmekava“, Tallinn/Rapla 2002.
12. AS EcoPro, „Saaremaa Jäätmekava“, Tallinn/Kuressaare 2002.
13. AS Kobras, „Tartumaa Jäätmekava“, Tartu 2002.
14. AS Kobras, „Võrumaa Jäätmekava“, Tartu 2002.
15. AS Kobras, „Valgamaa Jäätmekava“, Tartu 2002.
16. AS Kobras, „Viljandimaa Jäätmekava“, Tartu 2002.
17. AS Entec, „Tallinna Linna Kodumajapidamistes Tekkivate Olmejäätmete Koostise Ja Koguse Uuring“. Uuringu I etapi aruanne, Tallinn 2003.
18. AS Entec, „Tallinna Linna Kodumajapidamistes Tekkivate Olmejäätmete Koostise Ja Koguse Uuring“. Uuringu II etapi aruanne, Tallinn 2004.
19. RK, RTI, 23.12.2002, 104, 609, Üleriigilise jäätmekava heakskiitmine, Riigikogu 4. detsembri 2002. a otsus.
20. VV, RTI, 12.04.2004, 23, 155, Vabariigi Valitsuse 6. aprilli 2004. a määrus nr 102 „Jäätmete, sealhulgas ohtlike jäätmete nimistu“.
21. EL direktiiv 2000/532/EÜ.
22. EL direktiiv 2001/118/EÜ.
23. EL direktiiv 2001/119/EÜ.
24. EL direktiiv 2001/573/EÜ.
25. EL direktiiv 1999/31/EÜ.
26. Euroopa Liidu töös olev dokument „Biological Treatment of Biowaste, 2nd draft“.
27. Euroopa Nõukogu 19.12.2002.a otsus 2003/33/EÜ.